

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

38. ČÍSLO / XXV. ROČNÍK

14 Kč • 0,70 €

24. ZÁŘÍ 2017

Z obsahu:

Vzdát se obav,
jež nejsou od Boha
Homilie Svatého otce
Františka při mši svaté
7. září 2017 v parku
Simóna Bolívara
v Bogotě
- strana 2 -

Sv. Řehoř Osvětitel
Libor Rösner
- strana 4 -

Rafael,
jeden ze sedmi andělů
Jacques Magnan
- strana 6 -

Zásady zdravého státu
Myšlenkové podněty
svatého Mikuláše z Flüe
- strana 7 -

Svatováclavské putování
Prahou s Palladiem
země české
- strana 8 -

Brigitte Irrgangová,
mladá mučednice čistoty
Margit Harbortová
- strana 9 -

Suma o darech
svatého Josefa (83)
- strana 11 -

Protestantská reformace (4)
Grzegorz Kucharczyk
- strana 12 -

Filippino Lippi (kolem 1457-1504): Archanděl Rafael a Tobiáš

Vzdát se obav, jež nejsou od Boha

Homilie Svatého otce Františka při mši svaté 7. září 2017
v parku Simóna Bolívara v Bogotě (Kolumbie)

Evangelista poznamenává, že k povolání prvních učedníků došlo na březích Genezaretského jezera, kde se shromažďovali lidé, aby naslouchali hlasu schopnému je zorientovat a osvětlit; je to také místo, kde rybáři končí svůj namáhavý den a hledají oporu, aby mohli pokračovat bez útrap v důstojném a šťastném životě.

Jedenkrát v celém Lukášově evangeliu káže Ježíš u takzvaného Galilejského moře. V moři se spojují kýžené plody práce a frustrace ze zbytečné námahy. Podle starověké křesťanské interpretace je moře také obrazem nezměrnosti soužití všech národů. Jeho zmitavé pohyby a neprůhlednost evokuje nakonec všech-

no, co ohrožuje lidský život a co má moc jej zničit.

Používáme obdobné výrazy k označení velkého množství: moře lidí, proudy lidí. Onoho dne měl Ježíš za sebou moře a před sebou zástup lidí, kteří Ho následují, protože vědí, že je pohnut lidskou bolestí a že jeho slova jsou správná, hluboká a bezpečná. Přicházejí si Ho vyslechnout všichni. Ježíšovo Slovo je v něčem zvláštní, nenechává nikoho lhostejným. Jeho Slovo má moc obrátit srdce, změnit plány a projekty. Je to Slovo potvrzené činem, nejsou to závěry pořízené u psacího stolu, chladná vyjádření odtržená od lidské bolesti. A proto je to Slovo, které slouží jak bezpečnosti břehu, tak křehkosti moře.

Toto milované město Bogota a tato nádherná země – Kolumbie – obsahuje mnohé z lidských scénérií popsanych v evangeliu. Jsou zde zástupy, které touží po slovu života, jež svým světlem osvětlí všechny námahy a ukáže smysl a krásu lidského života. Tyto zástupy mužů a žen, děti a starých obývajících nepředstavitelně plodnou zem, která by mohla dávat plody všem. Avšak i zde, jakož i v jiných částech světa, jsou husté temnoty, které ohrožují a ničí život. Temnoty nespravedlnosti a sociální nerovnosti korumpují temnoty osobních či skupinových zájmů, které sobecky a bezuzdně konzumují to, co je určeno k blahobytu všech, nevzdávají úctu lidskému životu a denně kosí životy mnoha nevinných, jejichž krev křičí k nebi; temnoty pomstychtivosti a nenávisťi poskvřňují lidskou krví ruce těch, kdo si sami zjednávají spravedlnost; temnoty

Pokračování na str. 5

Čiňme, co je dobré, a nepostihne nás neštěstí... Biblické poselství knihy Tobiáš nás směřovává ústy archanděla Rafaela mysl a jednání člověka k tomu, čím se řídit v životě, aby jej měl šťastný už zde na zemi. (str. 6-7) Je vůbec nanejvýš užitečné nejen vzít na vědomí existenci andělů, ale také hlouběji poznat jejich působení, které je vpravdě božské, neboť od Boha pochází. A jako takové je k prospěchu a ku pomoci tvorů, jenž je stvořen jako obraz Boží – člověku. V pátek spolu s celou církví můžeme slavit trojici archandělů známých jménem – Michaela, Gabriela a Rafaela. Měli bychom vzít v tento den do rukou Bibli a vyhledat ona místa, kde se píše o působení andělů. Užitečnost tohoto počínu spočívá nejen v prospěchu pro vlastní duchovní povznesení, nýbrž i v hlubším pochopení, jak se liší reální, Bohem stvoření andělů, od těch, které si „stvořil“ člověk a jimž připisuje tu onu, tu jinou moc. Andělé v životě člověka jsou obvykle nositeli štěstí, dobra. Pokud ovšem jsou jen výplodem lidské mysli, je i štěstí člověka, který v nereálného anděla věří, velmi pomíjivé a obvykle nemá dlouhého trvání. Jak je důležité mít v těchto věcech jas-

Editorial

no! Vždyť všude kolem nás se to hemží falešnými anděly...

Každý člověk má svého anděla strážného. Víme o něm? Modlíme se k němu? Nepodceňujme tento nadpřirozený dar Boží! To, že nám Bůh dal takového průvodce, je jedním z mimořádných projevů jeho lásky k člověku. Bůh nám tím chce říci nejen, že máme pomocníka na cestě pozemským životem, ale také to, že pomoc anděla strážného nutně potřebujeme na cestě ke spáse. A záleží na nás, jak s ním budeme vědomě žít. Svatý Řehoř Osvětitel jistě musel se svým andělem strážným úzce spolupracovat, jak dokládá jeho působení pro spásu lidských duší. (str. 4-5) Také každá země má svého anděla strážného. A ten arménský, můžeme-li to tak říci, vytvořil spolu s andělem strážným svatého Řehoře velkolepé misijní dílo.

Tak i naše země má svého anděla strážného. V Den české státnosti (28. září) můžeme zvláště intenzivně prosit právě jeho, ale i svatého Václava a ostatní české patrony a také Pannu Marii a svatě-

ho Josefa, aby se celý náš národ přimkl k Bohu a neodvrátil od něho svoji tvář. Nemůžeme-li se osobně zúčastnit Svatováclavského putování Prahou (str. 8), využijme aspoň toho, čím přispět k duchovní obnově národa můžeme – modlitbou. Vždyť jak říká svatý Mikuláš z Flüe: „Co znamená duše pro tělo, to znamená Bůh pro stát.“ A dále: „Když je Bůh vyhnán ze státu, je stát určený k zániku.“ (str. 7) Tváří v tvář světovému dění si můžeme být jisti, že světcova slova jsou navýsost pravdivá!

Stejně jako je ohrožena existence mnoha států, je různými ideologiemi vedoucími k degeneraci a dezorientaci lidského myšlení ohrožen i život prostých lidí. Mezi jinými vyniká v současnosti zvrhlá sexuální ideologie (pornografie atd.), jež vzbuzuje v mysli a srdci slabého člověka hříšné představy, které mohou vyústit i v násilný čin. Smutným příkladem je mučednice čistoty Brigitte Irrgangová... (str. 9-11)

„Svatí, Bohem stvoření andělů! Prosíme v tuto chvíli: Buďte s námi v každé naší myšlence, našem skutku, našem slovu! Abychom tak mohli být nejen věrnými svědky Božího království, ale také došli spásy věčné. Amen.“

Daniel Dehner

Na dnešní setkání s Mistrem se připrav tím, že se zamyslíš nad prvním čtením: *Mé myšlenky nejsou vaše myšlenky, ani vaše chování není podobné mému. Oč totiž převyšují nebesa zemi, o to se liší mé chování od vašeho chování, mé myšlení od vašeho myšlení.* Popros Ducha Svatého, aby ti pomohl překročit tvoje přízemní obzory a nahlédnout do nedozírných horizontů Boží velkodušnosti.

To, co nám Ježíš dnes vypráví, je nám docela blízké: hospodář hledá pracovní síly, dělníci potřebují práci. Mohlo by se zdát, že obě strany myslí jen na svůj prospěch. Zájmy jedné i druhé strany spojuje most smlouvy o požadované práci a slíbené odměně. Prvním dělníkům nabídl hospodář za celodenní práci denár, těm, kteří nastoupili později, slibuje spravedlivou mzdu. Všichni souhlasí. Až potud nám podobenství připadá zcela logické a pochopitelné. Co se však vymyká naší logice, je způsob, jak nakonec hospodář svou odměnu rozděluje. Jako zaměstnavatelé bychom se asi podle příkladu hospodáře z podobenství nikdy neřídili a jako zaměstnanci velmi dobře rozumíme nespokojenosti těch, kteří byli za svou celodenní práci odměněni stejně jako ti, kteří pracovali na zkrácený úvazek. Dostali sice to, co je spravedlivé, ale srovnání s těmi druhými jim narušilo jejich spokojenost.

Ale právě tyto tak podivné rozpory mají být podle Ježíše tím, co je tak příznačné pro Boží království. Jak tomu rozumět? Co má znamenat, že hospodářovo chování je tak odlišné od našeho chování?

Ježíš to vysvětluje zcela prostě: Jeho *hospodář* prohlašuje: *Chci dát všem stejně.* Mám pro to jediný důvod: *Jsem dobrotivý.*

Zkus si přečíst to podobenství ještě jednou a vžij se přitom co nejvíce do role *hospodáře*, který nemá v prvé řadě na mysli své příjmy z dobré sklizně, který se nesnaží s nejmenšími možnými náklady dosáhnout co největšího zisku. Můžeš-li, vžij se do role *hospodáře*, který proti vší naší logice nemyslí na sebe, ale na ty, kteří čekají na práci. Hledá důvod a způsob, aby jim mohl dát co nejvíce z toho, čím oplývá. Může si to dovolit, protože to, co dělníkům vyplatí, nezvyšuje jeho náklady ani nesnižuje jeho zisk. Právě naopak. Jistě chápeš, že takový *Hospodář* je

Pán a Hospodář

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle

Nemohu si ve svém činit, co chci?

jen jeden. *Je to nebeský Otec, jehož velikost je nevyštitelná, je dobrotivý a plný lásky*⁽¹⁾.

Ale jak se vyrovnat s oním pocitem nespravedlnosti, který se tak snadno zrodí v lidském srdci? Lidskou spokojenost i s velmi vysokou odměnou může zcela zkalit poznání, že někdo druhý dostal o korunu více. I dělníci v podobenství mohou skutečnou radost z odměny prožívat jedině tehdy, když opustí běžné lidské obyčeje a přijmou Boží logiku. Kdyby v Božím království mělo platit lidské uvažování, kdyby měla tvoje radost spočívat jen ve vědomí, že máš více než ti druzí, změnilo by se ti nakonec nebe v peklo.

Ten *denár*, jímž *Hospodář* odměňuje své *dělníky*, je přece nedělitelný a není možné k němu ani nic přidat. Má ve skutečnosti tak nekonečnou hodnotu, že daleko přesahuje jakoukoliv cenu *tíhy celého dne a horka*. Abys mohl tušit cenu takové lidské mzdy, nestačí ji lidsky srovnávat. *Smluvený denár* znamená přece účast na životě samotného Boha. Ten **denár je Bůh sám**. Již samotné *pozvání na vinici* je nekonečným darem. Skutečná hodnota smluvené odměny je podložena nekonečně dobrotivou a všechno lidské pomyšlení přesahující Boží velkodušností. Ukazuje-li ti Bůh na jiném člověku ještě nápadněji svou lásku, neděje se tak na tvůj úrok, neznamená to pro tebe prázdňné ochuzení, nýbrž naopak je to důvod k ještě větší radosti z důkazu nekonečné Boží lásky.

Nyní snad už chápeš, proč *Hospodář* stále až do poslední chvíle chodí a hledá *dělníky na svou vinici*. Jeho vášní je nesobecky dávat, *dávat i poslednímu*. Nemáš snad radost, že si tě povolal tak velký *Hospodář*, který může a chce i za jedinou sekundu zaplatit celý *denár*? Necitíš, jak tě jeho podnikatelská logika vede nikoliv k závisti, že nemáš nejvíce, ale k lítosti, že druzí nemají ani to, co máš ty, že je stále tolik těch, které dokonce ani *nikdo nenajal*, a přitom by mohli dostat i za malou chvilku nevyčísitelný DENÁR?

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 55,6-9

Hledejte Hospodina, když je možné ho najít, vzyvejte ho, když je blízko! Ať přestane bezbožník hřešit, zločinec ať změni své smýšlení; ať se obrátí k Hospodinu, a on se nad ním smiluje, k našemu Bohu, který mnoho odpouští. „Mé myšlenky nejsou myšlenky vaše, ani vaše chování není podobné mému,“ praví Hospodin. „O kolik totiž převyšují nebesa zemi, o to se liší mé chování od vašeho chování, mé myšlení od myšlení vašeho.“

2. čtení – Flp 1,20c-24.27a

Bratři! Budu moci oslavit na sobě Krista, ať svým životem, ať svou smrtí. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. Avšak kdybych tady žil dál, mohl bych ještě s užítkem pracovat. A proto nevím, co bych měl volit. Přitahuje mě totiž obojí: mám touhu zemřít a být s Kristem – a to je věc mnohem, mnohem lepší; ale pro vás je zase nutnější, abych zůstal ještě naživu. Jen se chovejte tak, jak to odpovídá Kristovu evangeliu.

Evangelium – Mt 20,1-16

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství: „Nebeské království je podobné hospodáři, který vyšel časně zrána najmout dělníky na svou vinici. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici. Když vyšel kolem devíti hodin, viděl jiné, jak stojí nečinně na trhu. Řekl jim: ‚Jděte i vy na mou vinici a dám vám, co bude spravedlivé.‘ A šli. Kolem dvanácti a tří hodin odpoledne vyšel znovu a udělal to zrovna tak. Vyšel kolem pěti hodin a našel

Pokračování na str. 5

Pokloň se Ježíši a děkuj mu, že tě nechává stát na nároží, ale pozval tě na svou vinici. Pros jej, aby tě naučil dobře využívat pracovní dobu, za kterou máš tak velkodušně zapláceno. Pomáhej mu hledat a najímat ty, kteří *stojí celý den nečinně*. Budou pak i tvou radostí. Nebo snad stále ještě patříš mezi ně?

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ srov. Ž 145

Sv. Řehoř Osvětitel

Otec Arménů. I tak se říká muži, jenž stál u zrodu prvního křesťanského státu v dějinách. Budoval ho sice na základech, které v této zemi vystavěli jiní, ale vybudoval stavbu, která zde stojí již více než 1700 let.

Jak už to u starověkých světců bývá, je Řehořovo narození i dětství zahaleno rouškou tajemství. Podle syrské verze byl Řekem pocházejícím z Kapadocie (země rozprostírající se v dnešním Turecku), který se v průběhu let usadil v kapadocké Cesareji (dnešní turecké město Kayseri), kde posléze vystudoval. Podle verze arménské, která je považována za bernou minci, byl synem Anaga, bratra arménského krále Chosrea I. V rámci bratrovražedných bojů o trůn zabil Anag Chosrea, za což byl později sám potrestán smrtí, a tento osud s ním sdíleli jeho nejbližší, vyjma dvou synů, které zachránilo služebnictvo, resp. vzdálenější příbuzní. Maličkého Řehoře konkrétně jeden z bratranců, jenž s ním utekl do kapadocké Cesareje. Za rok jeho narození považují někteří badatelé rok 240, jiní jej posouvají až k datu 257.

Buď jak buď, právě v tomto městě se mu dostalo křesťanského vychování. Oženil se, měl dva syny a především přijal křest, s největší pravděpodobností z rukou cesarejského biskupa Leontia. Později byl vysvěcen na kněze (přestože tehdy sňatky kněží vyloučeny nebyly, mohlo se tak stát po manželčině předčasné smrti) a vrátil se nazpět do své domoviny – do Arménie. Vstoupil do služeb krále Tiridata III. Velikého, aby odčinil hřích svého otce, a protože byl neobyčejně inteligentní a schopný, dostával se časem stále blíže k trůnu. Tajil přitom svůj původ, neboť mu bylo jasné, že pokud by se prozradil, bylo by po něm veta. Své vyznání netajil, nicméně jeho schopnosti jej uchránily od postihu v rámci pronásledování, jemuž byli místní křesťané vystaveni – ale jen do času, stejně mu nakonec neušel. Vrtošivý král Tiridates, opojen vítězstvím v jedné válce a stoupající mocí, nutil svého oblíbeného dvořana Řehoře, aby nasypal kadidlo bohyni Anahitě. Řehoř to pochopitelně odmítl, nebude přece obětovat pohanským modlám. Nadto se panovník dozvěděl o Řehořově původu. Nechtěl ho zabít jen tak, proto ho nechal nejdříve mučit – pověsili

ho například hlavou dolů s kamenem na krku, polévali vroucím olovem a samozřejmě bili. Při tom všem podle legendy zpíval žalmy. Rozzuřený arménský vladař jej nakonec nechal uvrhnout do hluboké jámy Kchor Virap sloužící jako vězení. Šlo o vězení pro nejtěžší zločince, bylo vyloučené, aby se z něj někdo dostal živý, dříve nebo později zemřel hlady, pokud by ho neuštkli jedovatí plazi. Při životě jej držela jedna zbožná vdova, která mu sem nosila potravu a spouštěla

ji po provaze dolů. A Boží Prozřetelnost jej uchránila od hadího uštknutí. V Kchor Virap strávil bezmála 15 let a byl by tam byl až do smrti, kdyby...

Kdyby Tiridates těžce neonemocněl, snad jej dokonce postihlo i malomocenství. Údajně poté, co zabil křesťanskou pannu jménem Hripsimé, která mu nechtěla být po vůli, a nechal povraždit 35 křesťanských řeholnic z maloasijských monastýrů, které rovněž odmítly být po vůli jeho vojákům. Vypadalo to, že jej malomocenství dříve či později stráví, ale jedné noci měla jeho sestra sen, v němž jí bylo zjeveno, že se její královský bratr uzdraví, až propustí Řehoře na svobodu a navíc nechá důstojně pohřbit ony panny, jejichž těla byla ponechána napospas dravé zvěři. Tiridates tak učinil a skutečně se vbrzku uzdravil. Zasažen až do hloubi srdce, nechal se posléze Řehořem pokřtít a s ním i celý jeho dvůr. Stalo se tak v roce 301. Řehoř pokřtil královského katechumena i všechny ostatní v řece Arax. Ale to byl jen začátek. Tiridates Veliký prohlásil křesťanství, až dosud na každém kroku krutě stíhané, za státní náboženství. Plných 12 let předtím, než to v Římské říši učinil prostřednictvím Ediktu milánského císař Konstantin Veliký! Arménie se tak stala nejstarším křesťanským státem vůbec! Např. taková Francie se křesťanským státem stala až v roce 496. Dnes si těžko dokážeme uvědomit, o jak významný a přelomový krok ze strany panovníka šlo. Uprostřed pohanského světa nastaveného vůči křesťanství více než nepřátelsky se jeden stát rozhodne vyznávat jako celek víru naprosto odlišnou ode všeho, co se vyznává všude okolo...

Rok nato (302) přijal Řehoř z rukou biskupa Leandra biskupské svěcení a jmenování biskupem Arménie. A pak začal nový arménský biskup hlásat radostnou zvěst, již byl plný, a tak zahájil obdivuhodnou misijní činnost, díky níž byl později nazván apoštolem Arménie a díky níž se k jeho jménu přidává kromě přídomeku „Osvětitel“ také přídomek „Arménský“.

Sv. Řehoř Osvětitel

Arménie samozřejmě nebyla zemí křesťanstvím netknutou, před Řehořem zde blahodárně v tomto směru působili syrští mniši, jimž podle tradice připravili půdu sv. Juda Tadeáš a sv. Bartoloměj, avšak opravdový rozmach křesťanství započal až s působením Řehořovým. Procházel zemí a kázal o Kristu Ježíši – zásadně vždy arménsky. A lidem, kteří si až doposud vystačili se svými pohanskými modlami, rezonoval golgotský hlas Božího Beránka tak, že se přímo hrnuli do náruče církve svaté. S jistou mírou nadsázky lze říct, že nestačil křtít. Lidé se obraceli skutečně houfně, pohanské svatyně byly přeměňovány na křesťanské, povstávaly samozřejmě i první kostely, tím nejstarším je katedrála Mayr Tačar, jež byla vybudována právě na místě, kde bylo roku 301 přijato křesťanství. Další kostely a kláštery vytvářely jakousi šachovnici na území tehdejší rozsáhlé Arménské říše. Na úpatí Araratu, u něhož kdysi přistál Noe se svou archou, též založil město Ečmiadzin, jež se stalo posvátným městem Arménů a sídlem katolíkose, tj. hlavy Arménské apoštolské církve a arménské diaspory.

Sv. Řehoř Osvětitel založil arménskou církev a povolal z Kapadocie na pomoc ty, jimž věřil nejvíce – své dva syny Vhartanese a Aristaga. Uposlechli neradi, dlouhá léta vedli usebraný poustevnický život v samotě, nicméně uposlechli. Ještě než umřel, prohlásil Aristaga za příštího katolíkose, tj. za svého nástupce na biskupském stolci. Ale oba synové následovali svého otce na oltář – oba jsou dnes rovněž uctíváni jakožto svatí.

Řehoř se vydatně podílel na vysílání křesťanských misionářů na Kavkaz, a dokonce i do dnešní Albánie. Ke konci života se stáhl do ústraní jeskyně Mane na hoře Sepuh (nachází se na horním toku řeky Eufratu nedaleko dnešního města Erzurum). Zde se celé dny modlil a vedl přísně asketický život. Zemřel pravděpodobně v roce 328. Jeho tělo našli pastýři a pochováli ho. Nepoznali, o koho jde, vůbec netušili, že vrší kameny na někdejší hlavu arménské církve.

O něco málo později měl jeden z Řehořových žáků, Garnik z Bazenu, vizi, že jeho milovaný učitel skončil, a také uviděl místo, kde se nachází jeho tělo. Přenesl je do Tordanu, kde měl odpočívat i král Tiridates III. Veliký.

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

jiné, jak tam stojí, a řekl jim: „Co tu celý den nečinně stojíte?“ Odpověděli mu: „Nikdo nás nenajal.“ Řekl jim: „Jděte i vy na mou vinici!“

Když nastal večer, řekl pán vinice svému správci: „Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, začni od posledních k prvním.“ Přišli ti, kdo nastoupili kolem pěti odpoledne, a dostali po denáru. Když přišli první, mysleli, že dostanou víc, ale i oni dostali po denáru. Vzali ho,

ale reptali proti hospodáři: „Tady ti poslední pracovali jedinou hodinu, a dals jim zrovna tolik co nám, kteří jsme nesli tíhu dne i horko.“ On však jednomu z nich odpověděl: „Příteli, nekřivdím ti. Nesmluvil jsi se mnou denár? Vezmi si, co ti patří, a jdi. Chci však i tomu poslednímu dát jako tobě. Nesmím s tím, co je moje, dělat, co chceš? Anebo závidíš, že jsem dobrý?“ Tak budou poslední prvními a první posledními.“

Vzdát se obav, jež nejsou od Boha

- dokončení homilie Sv. otce ze str. 2

těch, kdo nevnímají bolest tolika obětí. Všechny tyto temnoty Ježíš rozhání a ničí svým příkazem daným Petrovi na loďce: „Zajed' na hlubinu.“ (Lk 5,4)

Můžeme se zaplétat do nekonečných diskusí, vypočítávat pokusy, které selhaly, a vyjmenovat snahy, které přišly vniveč; jako Petr máme zkušenost toho, co znamená pracovat bezvýsledně. Také tento národ zná tuto situaci, když měl ve svých počátcích během šesti let šestnáct prezidentů a draze platil za svoje rozdělení (za *patria boba* – vlast nekňubů). Také církev v Kolumbii učinila zkušenost marných a neplodných pastoračních námah..., ale jako Petr jsme také schopni důvěřovat Mistrovi, jehož Slovo je plodné i tam, kde nevládné lidské temnoty promarňují mnohé snahy a námahy. Petr je mužem, který rezolutně přijímá Ježíšovo pozvání, nechává všeho a následuje Ho, aby se stal novým rybářem, který bude mít poslání vést svoje bratry do Božího království, ve kterém se život stane plným a šťastným.

Avšak příkaz ke spuštění síti není určen pouze Šimonu Petrovi. Na něm bylo, aby vyplul na hlubinu, jako ti, kdo ve vaší vlasti jako první rozpoznali, co je nejvíce naléhavé, a vyvinuli iniciativu pro mír a život. Spuštění síti obnáší odpovědnost. V Bogotě a v Kolumbii je na cestě nezměrné společenství, které je povoláno stát se robustní sítí, jež zahrne všechny vjedno, přičiní se o obranu a opatrování lidského života, zejména, je-li slabý a zranitelný: v mateřském lůně, v dětství, ve stáří, v situaci postižení a sociální marginalizace. Také zástupy, které žijí v Bogotě a v Kolumbii, se mohou stát oprav-

dovými, živými a bratrskými komunitami, pokud budou naslouchat a přijímat Boží Slovo. V těchto evangelizovaných zástupech se objevují mnozí muži a mnohé ženy – učedníci, kteří se srdcem opravdu svobodným následují Ježíše; muži a ženy schopní milovat, respektovat a podporovat život ve všech jeho fázích.

Je třeba, aby jedni volali druhé, dávali si znamení jako rybáři a znovu se začali považovat za bratry, druhy na cestě, společníky onoho společného podniku, kterým je vlast. Bogota a Kolumbie jsou zároveň břehem, jezerem, otevřeným mořem a městem, kterým prošel a prochází Ježíš, aby poskytl svoji přítomnost a svoje plodivé slovo, dal nám vyjít z temnot a přivedl nás ke světlu a životu. Povolal všechny, aby nikdo nezůstal napospas bouřím, nechal vejít na loď všechny rodiny, svatyně života; udělat prostor obecnému dobru, které stojí nad přízemními či stranickými zájmy, nést břemena těch nejslabších a prosazovat jejich práva.

Petr zakouší svoji malost i velikost Ježíšova Slova i činu; Petr zná vlastní slabost, svoje předbíhání i své ustupování, jako to známe my, jakož i dějiny násilí a rozdělení vašeho lidu, který u nás ne vzděky shledal ochotu sdílet loď, bouří a pohromu. Avšak stejně jako Petra zve Ježíš i nás, abychom zajeli na hlubinu; vybízí nás, abychom sdíleli riziko, zanechali svého sobectví, následovali Ho a vzdali se obav, jež nejsou od Boha, ale ochromují a brzdi naléhavost *být tvůrci pokoje, podporovateli života*.

Přeložil Milan Glaser,
Česká sekce Rádía Vatikan

Rafael, jeden ze sedmi andělů

Každý rok slavíme v liturgii církve svátek andělů strážných, který nám umožňuje je uctívat a vzpomenout si na tajemství existence nebeských stvoření a andělů, kteří nás doprovázejí, modlí se za nás a plní zvláštní úkoly ve službě Stvořitele, všemohoucího Boha.

VBibli nacházíme 220krát slovo „anděl“ v jednotném čísle a 98krát v množném čísle. Je to jednoznačné potvrzení existence těchto duchovních bytostí, které nám pomáhají odhalit velikost a nekonečnou vznešenost Boží, jenž miluje svá stvoření. Ze všech svatých knih mluví pouze kniha Tobiaš (která je zachována v katolickém kánonu) o archandělu Rafaelovi. Projděme si krátce tímto příběhem, který nám hluboce zjevuje skutečnost přítomnosti svatého anděla na naší straně.

Tobit (otec) žil ve svém mládí v zemi Izrael. Byl spravedlivým člověkem, který byl věrný příkazům Božím. Žel, velká část lidu přinášela oběti bohům a teleti, které nechal zhotovit Jerobeám, král Izraele. Když se Tobit stal mužem, oženil se s Chanou, která mu přivedla na svět syna Tobiaše. Nakonec přišla deportace do Asýrie. Tobit zůstal také tam věrný Bohu a jednal s láskou se všemi svými spoluobčany. Pak kvůli vrabcům oslepl. V jeho veliké nouzi Bůh vyslyšel jeho modlitbu a poslal svého anděla Rafaela, aby mu pomohl, vyléčil ho a také vyslyšel modlitbu Sáry, dcery Raguele, která trpěla nespravedlivými urážkami, protože všech jejích sedm manželů zemřelo o svatební noci předtím, než se s ní mohli spojit. Neboť od začátku Bůh vyvolil Tobiaše za jejího manžela (srov. Tob 6,18).

Aby získal potřebné peníze, poslal Tobit svého syna za Gabaelem, který bydlel od něho asi tři dny cesty. K tomu ovšem potřeboval průvodce, jemuž mohl důvěřovat, který znal dobře cestu. Tu se objevil Rafael. Tento anděl vzal na sebe lidskou podobu a představil se na Tobitovu naléhavou prosbu jako Azariáš – to znamená „pomoc Boží“ – jako syn velkého Ananiáše, „syn dobrotivého u velkého Pána“ (srov. Tob 5,13): Zná všechny cesty a byl již u Gabaela hostem (srov. Tob 5,6). Víme také, že andělé o nás vše vědí, o místech, na kterých žijeme, o zemi, z které pocházíme. Znají to mnohem lépe než my všichni. Tak se Tobiaš a anděl vydávají na cestu v doprovodu psa, který je věrně ná-

sleduje (srov. Tob 11,4), aby vyzvedli peníze a přivedli domů tu ženu, která byla vyhlédnuta pro Tobiaše samým Bohem, Sáru, dceru Raguelovu.

V tomto příběhu je Rafael průvodcem, který vede, ochraňuje, podporuje, který zná cestu, osvobozuje, osvěcuje, inspiruje, zkouší víru, přimlouvá se, učí, uzdravuje a oslavuje Boha, zatímco vyzývá k jeho chválení a věrnosti vůči němu. Kniha Tobiaš je jedinou knihou v Bibli, která toho tolik vyslovuje o andělech. Rafael (hebrejsky „Bůh uzdravil“) má moc vzít na sebe lidskou podobu, jako ostatně také další andělé. Proto říká Apoštol: „Nezapomínejte na pohostinnost, neboť díky ní někteří lidé, aniž to věděli, u sebe hostili anděly.“ (Žid 13,2; srov. také Sd 13,3–22; Gn 18 atd.) Andělé jsou duchovní stvoření a mají moc vzít na sebe lidskou podobu, aby se ukázali lidem.

Andělé

Kromě Rafaela známe také jména dalších dvou andělů, o nichž mluví Bible.

Gabriel („Muž Boží“ nebo „Bůh se prokázal“) oznamuje Boží zásah, zjevuje smysl vizí, tajemství, prorockých skutečností (srov. Dan 8,16; 9,21–27; Lk 1,11–38).

Michael („Kdo je jako Bůh?“) je vůdcem andělů (Dan 12,1). Je dokonce archandělem (Juda 1,9; 1 Sol 4,16) jako i šest dalších andělů, mezi nimi Gabriel a Rafael. To vyvolává následující obraz:

„Jsem Rafael, jeden ze sedmi andělů, kteří jsou stále pohotově vejít před slávu Páně.“ (Tob 12,15; srov. Zj 8,2; 15,6–8; 10,1; 21,9) Michael je vůdce andělů, který svrhává satana v řetězech do propasti (srov. Dan 10,13.21; 12,1; Zj 12,7; 20,1–2). Protože jsou andělé (řecky *Aggelos*; hebrejsky *Malakim*: „poslové“) duchové, jsou nesmrtelní (Lk 20,36), slouží Bohu (Mt 4,11; Žid 1,7.14; Zj 19,10) a chrání nás (Gn 19; 21; 48). Jsou nazýváni také nadpозemskými silami (2 Petr 2,10), Božími syny (Job 1,6; 2,1; 38,7), strážci (Dan 4,10). Všichni máme anděla strážného, který stále v nebi zří na tvář Boží (Mt 18,10). Dopro-

vázejí nás po naší smrti (Lk 16,22). Sklání se před Ježíšem, Synem Božím (Žid 1,6; 1 Petr 3,22; Zj 5,11). Jsou pracovníky na sklizni světa (Mt 13,39.41.49) a budou doprovázet Pána při jeho návratu (Mt 16,27; 25,31; 2 Sol 1,7). Neustále oslavují a chválí Boha (Dan 3,59). Každá země má svého vlastního anděla (Dan 10,20). Je také jeden pro církev (Zj 2,1), který má určitý úkol (Žid 1,14). Jsou duchovními stvořeními (1 Král 22,21; Dan 3,86; 7,10) se vznešeným tělem (Zj 15,1.6). Jsou na naší straně, když se modlíme k Bohu a když jej chválíme (srov. Ž 138,1). Byli stvořeni dříve, než byla země (Job 38,6–7), údajně krátce po počátku vesmíru (srov. Gn 1). Existují tedy již miliardy let a mají znalost vesmíru a jeho tajemství, která nás překračují. Přesto nevědí vše a není možné, aby vypočítali všechny divy Pána vesmíru (Sir 42,17). Bible často mluví o andělu Pána Hospodina (Gn 16,7; 18,2–3; 32,25–31; Ex 12,23–29...), který mluví jako sám Bůh. Víme také, že na protější straně dobrých andělů jsou zlí andělé, kteří ztratili milost a stali se demony (Jud 1,6–7; 2 Petr 2,4; Zj 12,7–17; Mt 25,41...). Jejich konečně platným příbytkem je propast, peklo, moře ohně.

Mezi nesčetnými nebeskými velebnými stvořeními jsou serafíni s šesti křídly (Iz 6,2.6). Stojí nahoře v nebeské svatosti a zakrývají si svůj obličej před Boží vznešeností. Jsou také cherubíni se čtyřmi nebo dvěma křídly (Ez 1,6; 10,21). Jsou z ohně (Ez 1,4.27; 10,2) a jsou popsáni v knize Ezechiel. Již v knize Genesis je o nich zmínka. Stráží cestu ke stromu života s ohnivým mečem (Gn 3,24). Jsou zobrazováni v chrámu jako andělé s rozprostřenými křídly (1 Král 6,27). Mnohokrát je řečeno, že Bůh má trůn na cherubech (2 Král 19,15; 1 Kron 13,6; Ž 99,1; Iz 37,16; Ez 9,3; Dan 3,54...). Písmo svaté mluví také o živoucích (srov. Zj 4,10), trůnech, panstvech, knížatech a mocnostech (Kol 1,16; 2,10; 1 Kor 15,24; Řim 8,38; Ef 1,21), které jsou někdy stavěny na roveň andělům. Jak tomu také je, všechna

Zásady zdravého státu

Myšlenkové podněty svatého Mikuláše z Flüe

V době hlubokého znepokojení, co se týká funkčnosti politického systému, je dobré připomenout si zásady, které formuloval svatý Mikuláš z Flüe, jenž byl sám v politice úspěšně činný.

Stát musí být jednotný

„Držte spolu, protože v jednotě jste silní. Strážte se rozkolu, protože ten sžírá podstatu národa!“ – Není nic tak samozřejmé jako tento požadavek, který je na prvním místě. Ale není nic tak těžce dosažitelné mezi lidmi, jako tento požadavek. (...)

Stát musí být svobodný

„Nestavějte plot tak vysoký, abyste svoji tak krušně vydobytou svobodu udrželi a mohli se z ní těšit!“ – Je to ta svoboda, již si vybojovali občané z Uri, Schwyz a Unterwalden dne 1. srpna 1291, když před Bohem přísahali („Spříseženci-Švýcaři“). Byli si vědomi toho, že pravá svoboda pochází od Boha, že spočívá „ve svobodě dětí Božích“. (...)

Stát musí být nezávislý

„Nemíchejte se do cizích záležitostí a nespojujte se s cizími panstvími!“ – Je zde úmyslně zamlčeno slovo „neutrální“, protože nevyjadřuje přesně to, co měl Mikuláš z Flüe na mysli. (...) Neutralita znamená pro něho nezávislost a samostatnost. Z toho se vytvořila pozdější neutralita Švýcarska, která se osvědčila v obou posledních světových válkách, protože nebyla izolacionistická a egoistická, ale byla prospěšná všem národnostem. (...)

Stát musí být obranyschopný

„Bez nezbytného důvodu nikdy nezačínáte válku. Jestliže by vám ale někdo chtěl vzít mír a svobodu, bojujte mužně za svobodu a vlast!“ – Tady nám dává Mi-

kuláš odpověď na otázku, jak se staví mírumilovný světec k vojenství. On věděl, že mír a svoboda patří k sobě, a že bez svobody není míru. (...) Obranyschopnost spojená s láskou k míru! To je duch Švýcarska, země bez válek.

Je totiž velký rozdíl mezi pacifismem a opravdovou láskou k míru, mezi špatně pochopeným nenásilím, které se podílí na krádeži a bezpráví, a obranou svobody. (...)

Stát musí být křesťanský

„Co znamená duše pro tělo, to znamená Bůh pro stát. Když se duše odloučí od těla, pak se tělo rozpadne. Když je Bůh vyhnán ze státu, je stát určen k zániku.“ – Tím je řečeno s jasností a jednoduše, které rozumí i dítě, že stát musí být oduševnělý. To nemá nic společného s konfesionalismem nebo s klerikalismem. Mikuláš napsal ve svém dopise městu Bernu: „Musíte se bránit veřejným hříchům a vždycky musíte prosazovat spravedlnost.“

*Z VISION 2000 - 2/2017
přeložil -mp-*

nebeská stvoření se klaní před třikrát svatým Bohem Otcem, Synem a Duchem Svatým a vzývají je (srov. Iz 6,3; Zj 5,6-14; 7,15-17). Pouze Boha můžeme vzývat (Ex 20). Stejně jako Mojžíš jsme však žádání, abychom uctívali dobré anděly a poslouchali je (Ex 23,20-21).

Napomenutí anděla Rafaela

Anděl Rafael zanechal Tobiašovi a jeho otci následující svatá slova. Vztahují se také dnes na nás:

„Velebte Boha, oslavujte ho přede všemi živými za dobro, jež vám prokázal. Velebte a opěvujte jeho Jméno. Všem lidem zvěstujte Boží skutky tak, jak si to zasluhují, a neúnavně mu děkujte. Sluší se zachovávat královo tajemství, Boží skutky se naopak mají vyjevovat a rozhlašovat. Důstojně mu poděkujte. Čiňte, co je dobré, a nepostihne vás neštěstí.

Lepší je modlitba s postem a almužna se spravedlností než bohatství s nespravedlností. Lepší je dávat almužnu než hromadit zlato. Almužna zachraňuje od smrti a očišťuje od veškerého hříchu. Kdo dáva-

ji almužnu, budou nasyceni životem; kdo hřeší a páchají zlo, škodí sami sobě.

Řeknu vám celou pravdu a nic vám nebudu skrývat: již jsem vás poučil o tom, že se sluší zachovávat královo tajemství a naopak Boží díla se mají, jak náleží, vyjevovat. Vězte tedy, že zatímco ty a Sára jste dleli na modlitbách, přednášel jsem já vaše prosby před slávu Páně a já jsem je předčítal; a stejně tak, když jsi pochovával mrtvé. Když jsi bez váhání vstal a odešel od stolu, abys pochoval mrtvého, byl jsem poslán, abych vyzkoušel tvou víru, a Bůh mě také poslal, abych uzdravil tebe a tvou snachu Sáru. Jsem Rafael, jeden ze sedmi andělů, kteří jsou stále pohotově vejít před slávu Páně.“ (Tob 12,6-15)

„Nic se nebojte, pokoj vám. Velebte navždy Boha. Když jsem já byl s vámi, nevděčili jste za mou přítomnost mně, nýbrž vůli Boží; to jeho se sluší velebit po celé dny, jeho se sluší opěvovat. Domnívali jste se, že mě vidíte jist, ale to bylo jen zdání. Velebte tedy Pána na zemi a vzdávejte díky Bohu. Vystoupím nazpět k tomu, který mě poslal. Zapište vše, co se přihodilo.“

A vznesl se do výše. Když opět vstali, nebylo ho už vidět. (Tob 12,17-21)

Tato andělova slova si musíme vepsat do svého srdce a svého života. Předem odkazují na slova našeho Pána Ježíše Krista (srov. Lk 24,36.51; Jan 16,5 atd.). Je náš Zachránce a Spasitel. Daroval nám věčný život, abychom se podobali andělům v nebi.

* * *

Ó Pane, náš Bože, chválíme Tě za Tvé tak zázračné stvoření. Chválíme Tě za Tvé svaté anděly. Modlete se za nás a ochraňujte nás, svatí andělé Boží!

Ó nejčistší Panno Maria, Královno andělů, Strážkyně nad celou církví, nad všemi, kteří konají dobro, nad všemi, kteří v lásce hledají Boha, oroduj za nás!

*Z Maria Heute 10/2016 přeložil -jn-
(Redakčně upraveno)*

Poznámka:

Udávaná místa v Bibli nejsou kompletní. Mají potvrzovat pravdu a jsou pomocí pro ty, kteří chtějí prohloubit svou víru.

Svatováclavské putování Prahou s Palladiem země české

Procesí za pokoj a požehnání zemi české a městu Praze

PRAHA DNE 27. 9. 2016, 14.00 – 17.00 hod.

PRŮBĚH A PROGRAM PROCESÍ:

14.00 – 14.45 hodin

Zahájení: Pražský hrad – kostel Všech svatých – mše svatá ke cti sv. Václava za pokoj a požehnání zemi české

(celebruje P. Mgr. Libor Bulín, probošt kolegiátní kapituly sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi)

14.45 – 14.50 hodin

Průvod: kostel Všech svatých – Svatojiřský klášter

14.50 – 15.00 hodin

Modlitba u hrobu sv. Ludmily – požehnání k putování

15.00 – 15.10 hodin

Svatojiřský klášter – katedrála sv. Víta – Zlatá brána – modlitba a požehnání prezidentu ČR

15.10 – 15.20 hodin

**Zastavení: Katedrála sv. Víta – Svato-
václavská kaple – uctění sv. Václava –
převzetí Palladia země české**

15.20 – 15.30 hodin

*Průvod: Pražský hrad – Nerudova ul. –
Malostranské náměstí*

15.30 – 15.45 hodin

**Zastavení v kapli Poslanecké sněmovny – modlitba a požehnání zastupitelům
Parlamentu ČR**

15.45 – 15.55 hodin

*Průvod: Malostranské náměstí – Karlův
most*

15.55 – 16.00 hodin

**Zastavení – modlitba u sochy
sv. Jana Nepomuckého**

16.00 – 16.15 hodin

*Průvod: Karlův most –
Křížovnická ul. – Platněřská ul. –
Mariánské náměstí*

16.15 – 16.20 hodin

**Zastavení před magistrátem –
modlitba a požehnání zastupitelům
města Prahy**

16.20 – 16.30 hodin

*Průvod: Mariánské náměstí –
Staroměstské náměstí – smírná modlitba
na místě stržení Mariánského sloupu
– Staroměstské náměstí – chrám Matky
Boží před Týnem*

16.30 – 16.40 hodin

**Zastavení: chrám Matky Boží před
Týnem – modlitba a uctění milostného
obrazu Panny Marie Rynecké – Palladia
města Prahy**

16.40 – 17.00 hodin

*Průvod: Staroměstské náměstí –
ul. Železná – ul. Rytířská – ul. Na Můstku
– Václavské náměstí – sousoší sv. Václava*

17.00 – 17.45 hodin

**Předání Palladia a účast na
Svatováclavském duchovním zastavení
pod sochou sv. Václava – modlitba
kardinála Dominika Duky, arcibiskupa
pražského a primase českého,
a požehnání Palladiem městu Praze
a lidu české země**

ORGANIZÁTOR POUTĚ:

Hnutí obnovy duchovních tradic z.s.
a Kolegiátní kapitula sv. Kosmy
a Damiána ve Staré Boleslavi.

**ORGANIZÁTOR A DOPROVOD
POUTNÍKŮ:** P. ThDr. Jiří Koniček,
konjir@seznam.cz.

Procesí za pokoj a požehnání zemi české a městu Praze

Hnutí obnovy duchovních tradic z.s. ve spolupráci s Kolegiátní kapitulou sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi pořádá tradiční Svatováclavské putování Prahou s Palladiem země české, které se uskuteční v Praze dne 27. 9. 2017.

Procesí se zastaveními k modlitbám v chrámech a žehnáním Palladiem na společensky významných místech bude zahájeno ve 14.00 hodin mší svatou v kostele Všech svatých na Pražském hradě. Vydá se do svatováclavské kaple ve svatovítské katedrále a na Svatováclavské putování Prahou, které bude zakončeno v 17.00 hodin účastí na Svatováclavském duchovním setkání u sochy sv. Václava, kde bude Palladium uctěno a předáno arcibiskupu pražskému a primasu českému k požehnání městu Praze a lidu české země.

Svatováclavské putování Prahou je pořádáno v předvečer státního svátku Dne české státnosti a církevní slavnosti sv. Václava na podporu rozšíření svatováclavské úcty na město Prahu, která je symbolicky trvalým sídlem sv. Václava, věčného vládce české země a nositele koruny české. Procesí navazuje na tradici putování na posvátná místa Prahy a rozvíjí se tím vzájemné smírné soužití mezi církevním a civilním společenstvím. Procesím, které je vedeno ze svatováclavské kaple až na Václavské náměstí k soše sv. Václava, se symbolicky zpřítomňuje duchovní vláda svatého knížete Václava a ochrana Palladia země české na místech reprezentující současnou moc zastupitelské demokracie. Program a trasa procesí jsou upraveny tak, aby byla vykonána návštěva jak na církev-

ních místech, tak i na místech zastupitelské demokracie ve všech stupních – prezident ČR, Parlament ČR, Magistrát hl. města Prahy. Vše je završeno na Václavském náměstí u sv. Václava, tedy na dějinném místě přímé vlády lidu. Na těchto místech je vyprošováno požehnání zastupitelům k pokorné a moudré službě lidu a vykonávání svěřeného úřadu a všem lidem požehnání a moudrost v rozhodování při volbě svých zastupitelů. Vzhledem k nastávajícím důležitým volebním událostem je tímto způsobem vyjádřena zodpovědnost věřících občanů za vládu v zemi a vytváření společenského dobra, k němuž patří mír jako nezbytná podmínka pokojného soužití všech občanů bez rozdílu náboženského vyznání a politického přesvědčení.

P. ThDr. Jiří Koniček

Brigitte Irrgangová, mladá mučednice čistoty

Proč nosí papežové červené střevíce? První, možná ne zcela uspokojivá odpověď zní: z tradice. Podle ní patří červené střevíce zřejmě k obvyklé garderobě papeže. Její počátek sahá až do římské říše, v níž nošení červených střeviců bylo dovoleno jenom příslušníkům vznešených úřadů. Později se staly symbolem nejvyšších církevních hodnostářů. Byly viditelným znamením jejich stavu, jímž se odlišovali od nižších stavů, které nosily hnědé nebo černé boty. Druhá odpověď je teologického rázu. Rudá barva střeviců má připomínat krev a ukřižování Kristovo.

Proč nosil papež Benedikt XVI. červené střevíce? Proč si ne zvolil nějaký decentní tón červené barvy, ale právě tuto nápadnou světlou červeně pro své boty? I když byla vždycky velkou žádostí Benedikta XVI. tradice, aby tradici zajistil pevné místo v životě církve, nechápal jistě červené střevíce jako odznak úřední hierarchie. Martin Mosebach dává ještě třetí odpověď na otázku papežových červených střeviců. Podle něho symbolizují krev mučedníků církve, kterou si chtěl papež připomínat červenými střevicí také v pohledu na současnost i budoucnost církve, protože pronásledování je podstatným znakem církve ve všech dobách. Kardinál Ratzinger řekl už mnoho desetiletí před svým zvolením za papeže, že připravenost k mučednictví je nepominutelným znakem pro způsobilost stát se papežem.

Pojem mučedníka

Ačkoliv pronásledování církve v současnosti dosáhlo dosud v dějinách neznámých rozměrů, je pojem mučedníka většinou našich současníků cizí. Na tom mají svůj podíl teroristé chápaní jako mučedníci, scházející náboženské citění mnoha lidí, ale také často chybějící nebo povrchní náboženská solidarita křesťanů.

„Mučedník“ jako náboženská postava jednoduše vyšel z módy. S tím se nedá nic dělat. To je podstatná ztráta víry, vždyť ve všech dobách církve hráli mučedníci důležitou roli jako svědkové víry. To chtěl papež Benedikt, aby to neupadlo do zapomnění. Na to chtěl přivést pohled křesťanů.

Mučedník je podle křesťanské podstaty člověk, který je připraven za svoji víru dát život. Od svých počátků byla církev pronásledována. Vytrvalost jejich členů ve víře byla chápána už tenkrát většinou společností jako nesmyslné protivení se a nesmyslná neposlušnost vůči státním požadavkům. A tak nějaký nezávisle přemýšlející duch jim dal podnět k přemýšlení, a svědčil dokonce misijnářským působením. Přitom se jevil mučedník, pozorován z křesťanského stanoviska, ovšem nikoliv jako ztroskotanec, nýbrž jako ten, který získal vítězství, jež vede k životu s Bohem. Přesto se o mučednictví nesnažili. Už Klement z Alexandrie uvádí jako vlastní motiv pro mučednictví lásku k Bohu, nikoliv naději na nebeskou odměnu či strach před pekelným trestem. Tak umíral křesťanský mučedník nejenom za pouhou ideu, ale umíral s někým, který už předtím za něho zemřel a vstal z mrtvých. Tak dosvědčuje mučednictví víru v Boha jako Pána života, který oživuje mrtvé. Vždyť křesťanská víra není žádnou ideologii utrpení, ale je zaměřená proti lhostejnosti a neutralitě. Zaměřuje pohled k nevyhnutelnosti utrpení jako následku mravní vytrvalosti.

Brigitte Irrgangová

Uctívání mučedníků

Už v rané církvi se vyvinula úcta k mučedníkům, která se projevovala zvláště o výročí jejich smrti různým způsobem. Pro praktické užívání jednotlivých místních církví vznikaly seznamy mučedníků, kterým byla přidělena data jejich svátků. Tyto kalendáře se později označovaly jako martyrologia. Mnoho z nich se uchovalo do dneška jako cenné poklady počátků křesťanství. Ale mučedníci nebyli jenom v prvotní církvi, provázeli církve po všechny časy. Ve všech dobách na ně mysleli sestavováním martyrologií. Také dnes je toto téma aktuální, a tak nechal papež Jan Pavel II. sestavit seznam mučedníků 20. století. Tam nacházíme vedle mnoha známých a méně známých osobností také svědectví mučednictví Brigitty Irrgangové, která zemřela jako dítě v září 1954. O jejím životě, smrti a působení od té doby bylo řečeno mnohé.

Kdo byla tato dívka a co je možné o jejím životě dnes uvažovat z hlediska křesťanské víry?

Život a smrt Brigitty Irrgangové

Brigitte Irrgangová se narodila 10. 2. 1943 v Handlové, v bývalé hornické oblasti na Slovensku, osídlené Němci. Otec i matka byli učitelé. Byla pátá ze šesti dětí a jediné děvče. Rodina musela prchnout v roce 1944 po zhroucení východní fronty na západ na německo-českou hranici. Odtud byli Irrgangovi v roce 1946 vyhnáni spolu se sudetskými Němci do Předního Pomořanska. Otec se stal ředitelem školy v Loitz. Také v novém prostředí žila rodina Irrgangova věrně svou katolickou víru. To znamenalo nejen dlouhé cesty do kostela, nýbrž také odolávání režimu NDR a jeho špiclům. Brigitte byla radostné děvče, takové „sluníčko“. V roce 1952 přijala první svaté přijímání. Od léta 1954 se připravovala na přijetí svatosti biřmování. Jako biřmovací patronku si zvolila o několik let dříve svatořečenou Marii Gorettiovou. Brigitte si tak vzala za příklad svätici čistoty. Dne 29. září 1954, o svátku archandělů – dva týdny před svým biřmováním – padla Brigitte Irrgangová před školou, jenom několik

metrů od dveří bytu rodičů, za oběť sexuálnímu vrahovi.

Celé město Loitz postihl smutek. Tato událost lidmi velmi otřásla. Především to bylo nepochopitelné pro všechny, kdo ji znali: pro rodiče, bratry, spolužáky a přátele, učitele a učitelky, ale také pro ostatní obyvatele Loitzu.

Každopádně smrt Brigitte hluboce změnila život její rodiny. Smrt dítěte za takových okolností je zkušeností lidského utrpení. Teprve velmi pomalu mohla rodina vytušit, že žádný lidský život – i když byl tak krátký – není beze smyslu, že je Bohem darovaný a Bůh ho vezme zpět.

Je pozoruhodné, že víra rodiny nebyla touto těžkou zkouškou zlomena.

Začátky uctívání Brigitte

Už brzo po její smrti se podle dobových svědectví jejích učitelek, faráře a dalších přátel rodiny začala projevovat úcta k překvapivě zralé mladé osobnosti, která se vyznačovala jasností, dobrosrdečností a hlubokou religiozitou. Vznikal dojem, že tísnivá okolnost její smrti byla důležitou součástí jejího života. To bylo patrné zvláště na volbě její birmovací patronky – Marie Goretiové, která dříve vytrpěla podobný osud jako Brigitte. Farář z Loitzu sestavil v roce 1955 podrobnou zprávu o tehdejších dramatických událostech, v nichž poprvé označil Brigitte jako mučednici čistoty a srovnával ji s Marií Goretiovou, s níž měla společný hluboký náboženský život a smrt rukou zločince.

V městě Loitz neupadla Brigitte v zapomnění, o její hrob lidé pečovali a navštěvovali jej nejenom příbuzní. Rodina se rozhodla v roce 1958 kvůli státním represáliím uprchnout na Západ. Útěk se

*101 růží z Handlové (Slovensko):
Mysli na nás. Tvých 101 krajanů
z Handlové*

podařil. Ale Brigitte nebyla zapomenuta ani rodinou, ani obyvateli města Loitz, kteří převzali na mnoho desetiletí péči o hrob. Od té doby, kdy byla Brigitte v roce 1999 zapsána papežem Janem Pavlem II. do martyrologia německých mučedníků 20. století, byly rozvinuty mnohé aktivity a uspořádány slavnosti. Měly rozšířit a upevnit vzpomínku na Brigitte Irrgangovou jako mučednici a svědkyni víry.

50. výročí smrti a působení Kruhu přátel Brigitte Irrgangové

V říjnu 2004 vzpomnělo město Loitz spolu s katolickou a evangelickou farností a skupinou karpatských Němců z Handlové 50. výročí Brigittiny smrti. Slavnost se

konala pod záštitou první viceprezidentky Meklenbursko-Pomořanského zemského sněmu Renáty Holznagelové. Slavnostní kázání při ekumenické bohoslužbě přednesl Jeho Eminence Georg kardinál Sterczynski z Berlína.

V roce 2011 byl založen *Kruh přátel Brigitte Irrgangové*. Od té doby se konají každoročně setkání, pokaždé s jiným zaměřením. Od roku 2012 začínají vzpomínky společnou návštěvou a modlitbou u Brigittina hrobu na hřbitově, který je vždycky vyzdoben květinami. Dne 10. února 2013 oslavil Kruh přátel Brigitty její 70. narozeniny.

O rok později se konala vzpomínková slavnost 60. výročí smrti Brigitte. Přijel dětský sbor Permoník z Karviné a uspořádal v Loitzu a okolí více koncertů. Byla uspořádána ekumenická bohoslužba v kostele Panny Marie s biskupským vikářem Dr. Stefanem Dybowskim, setkání se starostou a oslava u hrobu Brigitte Irrgangové. Program doplnil koncert vynikajícího dětského sboru Permoník.

Setkání v letech 2015 a 2016 sloužila přípravě oratoria, které bylo poprvé provedeno 11. srpna 2017 ve St.-Marien Kirche v Loitzu.

Loitzské oratorium 2017: Brigitte. Oratorium o 7 částech

Pro letošní setkání *Kruhu přátel Brigitte* se připravoval mimořádný vrchol – premiérové provedení oratoria věnovaného Brigittě.

Skladatel Nikolaus Schapfl, narozený v Mnichově, který získal své hudební vzdělání na hudební univerzitě Mozarteum v Salcburku a na Vysoké hudební škole ve Vídni, zkomponoval toto oratorium, financováno bylo zcela ze soukromých darů. Pěvecký sbor dospělých ze studia Permoník nacvičil toto hudební dílo.

Premiérové provedení organizoval *Kruh přátel Brigitte Irrgangové* společně s městem a oběma farnostmi. Ale byla to dlouhá cesta, na jejímž začátku stála následující idea: tak jako Brigittin pomník v Loitz zrcadlí lesk mladé osobnosti, tak se mělo stát také v uměleckém hudebním díle. Tento nápad se zrodil v průběhu roku 2012. V květnu 2013 následovalo v domě skladatele Nicolause Schapfla něco jako položení základního kamene. Dle inspirace sedmi lampami v Apokalypse mělo vzniknout oratorium o sedmi obrazech.

Kardinál Sterczynski žehná pomník Brigitte

Suma o darech svatého Josefa (83)

TŘETÍ ČÁST

Kapitola XXII: Dary vlastností nejvyšší andělské hierarchie

(První část)

U příležitosti rodinné návštěvy Brigittina nejmladšího bratra Dr. Petra Irrgangova v Ostravě došlo k rozhodnutí, aby se ujal pěveckého úkolu výborný sbor dospělých ze studia Permonik.

Tedy ještě mladý *Kruh přátel Brigitte Irrgangové* přijal s nadšením „sen“ o uvedení hudebního díla, oratoria o životě a mučednictví Brigittie. Mluvčí Kruhu, Dr. Johannes Winter, se ujal spolu s Monikou Reckenovou vedení při uskutečňování tohoto snu.

Skladatel Nikolaus Schapfl napsal v roce 2015 libreto, které pak do května 2016 zhudebnil. Současně narostlo dílo do dvojnásobných rozměrů původně zamýšleného rozsahu. Tento vývoj vyvolal rozhodnutí o trojí premiéře: v Loitzu, Greifswaldu a Berlíně v roce 2017.

Mezitím probíhající tradiční *Brigittiny dny* si za šťastných okolností s pomořanským *Katolikentagen* v Greifswaldu dne 26. září vyžádaly důležité změny, nejenom více sponzorů a dárců, ale i další pomoc. Kruh přátel získal sympatie arcibiskupa Dr. Heinera Kocha, který byl jenom o týden dříve uveden v Berlíně do funkce.

Na jaře 2016 byla skladba hotova, ale bylo nezbytné podniknout „výzkumné cesty“ na možná místa provedení. Kruh přátel byl právně změněn na *Kruh přátel Brigitte Irrgangové e. V.*, ale již v létě bylo možné požádat o příspěvky na tyto cesty.

Při Brigittiných dnech od 30. září do 2. října 2016 se sborové studio Permonik zúčastnilo oslav a darovalo městu Loitzu brilantní benefiční koncert v hale Tucholského. Zanedlouho udělil zemský a okresní výbor povolení provést v Předním Pomořansku premiéru oratoria.

Díky mnoha obětavým pomocníkům a sponzorům dospěl *Kruh přátel Brigitte Irrgangové e. V.* ke splnění hudebního snu – veřejnému provedení Brigittina oratoria. Stalo se tak, jak bylo naplánováno, v Loitzu, Greifswaldu a v Berlíně 11. 8., 12. 8. a 13. 8. 2017.

Kruh přátel Brigitte prožíval radost z každého posluchače a z každého jednotlivého hosta, který přispěl k provedení této hudební skladby a získal z ní odvahu, sílu a naději pro svoji křesťanskou víru.

*Z Der Fels 6/2017 přeložil -mp-
(Redakčně kráceno)*

Když jsme nyní dospěli na vrchol veškerého vesmíru, vyložíme, jak Josefovi nechyběly vlastnosti nejvyšší andělské hierarchie. Jejím prvním řádem jsou trůny, jimž se

mimo jiné připisuje trojí, a to zvláště nejblazeštějším Divišem,⁽¹⁾ skrze něhož se pravé víře dostalo tolikerého pochopení o důstojnosti nebeských duchů: první vlastností je to, že obklopují krále; druhou to, že přijímají krále; a třetí to, že přenášejí krále. Z nich Písmo svaté připisuje první vlastnost Královně nebes a panenské Matce, v jejímž lůně byl uzavřen Bůh, který se stal člověkem. Vzhledem k tomu věříme, že ona je ženou, kterou Jeremiáš prorok předpověděl slovy: „Novou věc tvoří Hospodin na zemi: žena obklopí muže!“⁽²⁾ Avšak také Josefovi tato vlastnost nejvyšším způsobem odpovídá. On totiž Krista, Boha přicházejícího na tento svět, obklopil svým domem, svými plenkami a svou náručí. Také ho přijal jako poutníka a přenesl do Egypta, aby unikl tyranovi. Pak ho přenesl zpět do Nazareta, aby naplnil to, co napsal prorok.⁽³⁾ Z řečeného je nejvyšším způsobem jasné, že se v Josefovi nacházely tři vlastnosti řádu trůnů.

Avšak zastavme se zde alespoň na chvíli a nebojme se říci, že v Josefovi byly uvedené vlastnosti vznešenější než u trůnů a že se mu připisují jasnější dary, než se přidělují těmto trůnům. Jak říkají filosofové, význam jména je dvojitý: první význam je ten, který jméno znamená původně, a druhý význam je ten, podle něhož je toto jméno později užíváno. Např. vidění označuje nejprve úkon schopnosti našeho zraku, ale podle pozdějšího užívání se také připouští u jiných schopností, a tak i úkon rozumu je označován názvem vidění, jak to dosvědčuje svatý evangelista, když praví: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.“⁽⁴⁾ Odvažují se tak říci, že význam oněch jmen „ob-

klopení, přijetí a přenesení“, díváme-li se na ně z hlediska jejich původního významu, odpovídá vznešeněji a jasněji Josefovi než trůnům. Je-li totiž význam uvedených jmen připsán trůnům, znamená

stupeň božské milosti, jenž je nám neznámý. A tak o tom, co jako smrtelníci nejsme schopni svou myslí dosáhnout, jen dětsky žvatláme.⁽⁵⁾ Ó, božský Josefe, když jsi Boha, který se stal člověkem, obklopoval, přijal do svého příbytku a přenášel ve své náručí, to, co jsi poznal, v jasném světle vidíme,

chápeme a nejvyšším způsobem poznáváme. Uctíváme také majestát trůnů a nejvyšším způsobem jejich božského daru, ale nejsme schopni ho dosáhnout a zůstáváme jako slepí. Avšak Josef byl člověk, který s Bohem konal to, co je nám, smrtelníkům, známé a co naše slova označují nejprve.

(Pokračování)

*Z latinského originálu
„Summa de donis Sancti Ioseph“
(Romae: ex Typographia polyglotta
Sacrae Congregationis
de Propaganda Fide, 1887)
přeložil fr. Štěpán Maria Filip OP*

Poznámky:

⁽¹⁾ Tedy od Pseudo-Dionysia Areopagity v jeho díle *O nebeské hierarchii*. [pozn. překl.]

⁽²⁾ Jer 31,22.

⁽³⁾ Srov. Mt 2,23: „Šel [sv. Josef] tedy a usadil se v městě, které se jmenuje Nazaret, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroků: »Bude nazýván Nazaretský.«“ [pozn. překl.]

⁽⁴⁾ Mt 5,8.

⁽⁵⁾ Jako se vidění prvotně a původně týká činnosti našeho tělesného zraku a jen druhotně a přeneseně činnosti našeho rozumu, podobně se obklopení, přijetí a přenesení prvotně a původně týká naší lidské činnosti a jen druhotně, přeneseně a nám lidem nepřístupně činnosti andělských trůnů. Z tohoto hlediska můžeme říci, že sv. Josef obklopoval, přijal a přenesl Krista Krále jasněji, než ho obklopují, přijímají a přenášejí andělské trůny. [pozn. překl.]

Protestantská reformace (4)⁽¹⁾

Protestantská reformace přinesla revoluční změny nejen v teologii či v církvi. Podobný rozsah změn přinesla také v oblasti politické – skrze zdůrazněnou roli státu.

Co s tím papežstvím?

Zpočátku Martin Luther zachovával ve svých názorech na papežství střízlivost. Dokonce ve svých proslulých tezích z roku 1517 nezpochybňoval právo papeže udílet odpustky. Na konci života sebekritickým tónem přiznával: „Byl jsem fanatickým mnichem a úplně nesmyslným papistou“ a „byl bych mohl zabít každého, kdo by jen jednou slabikou odmítl papežovi poslušnost.“ Avšak krátce po roce 1517 prošel vztah německého reformátora k nástupci svatého Petra radikální změnou. Především proto, že Apoštolský stolec nejenom nechtěl celkově akceptovat program „ozdravení“ církve, který sepsal Luther, ale vyzýval ho zároveň, aby se podřídil svým nadřízeným a učitelskému úřadu. A tvůrce německé reformace přece o sobě samém psal v jednom ze svých dopisů: „Nesouhlasím, aby mé učení mohlo podléhat jakémukoliv posudku, třeba i andělskému. Kdo nepřijímá mé učení, nemůže dojít spásy.“

Není tedy nic divného, že vzhledem k takové – nazvěme to duchovní dispozici Martina Luthera – z Říma přicházející výzvy k pokoře u něho vzbuzovaly zcela opačnou reakci. Ještě před svou oficiální exkomunikací, v roce 1519, tvůrce reformace psal o papeži jako o „zvířeti, antikristovi“ (toto poslední označení Luther používal s obzvláštní zálibou ve vztahu k dalším papežům). V roce 1520 nazýval římskou církev založenou Kristem na skále Petrově „synagogou satana“.

V roce 1521 se stalo to, na čem Martin Luther těžce pracoval od roku 1517. Po předcházející výzvě k odvolání jeho názorů útočících na pravdy víry a na církev papež Lev X. německého kněze exkomunikoval. Jako odpověď na toto rozhodnutí nástupce svatého Petra Martin Luther veřejně spálil „bulu posledního antikrista“, jak nazval papežský dokument. V následujících letech dopisy německého reformátora (v čele s traktátem *Proti papežství založenému ďáblem*) přímo přetékají nenávistí k papežství. Rojí se to v nich

označeními typu: „děbelské papežství“, „sídlo ďáblov“ nebo „vrah duší“. Císaře a německá knížata Luther vyzval k okamžitému fyzickému boji s papežem. Psal totiž, že po zkonfiskování církevního majetku „je třeba jeho samotného, papeže i kardinály a ty, kdo slouží jeho bezbožnosti, vzít a jako rouhačům Bohu jim vyrvat jazyk z hrdla a jednoho po druhém přibít na šibenici“.

Výzva k násilí

V našich časech jsou před chvílí citovaná slova Martina Luthera – a je jich plno v jeho dopisech – označována jako „jazyk nenávisti“. Nejednou jsme se mohli přesvědčit, že polemický temperament (eufemisticky řečeno) německého reformátora byl skutečně neobyčejný. Luther se mj. nevyhýbal vulgarismům. Svůj násilnický charakter vyléval na papír a ne jedenkrát vyzýval k násilí vůči těm, kteří „se osmělí“ nepřijmout jeho učení.

V roce 1520 v polemickém tisku zaměřeném proti dominikánu Silvestru Prierasovi Martin Luther představoval svoji vizi „dialogu“ s těmi, kteří nesouhlasili s jeho míněním: „Jestliže nezmlkne vzteklost straníků Říma, zdá se mi, že nezbude jiný prostředek než ten, aby císaři, králové a knížata užili násilí, aby se chopili zbraně, aby udeřili na tu morovou nákazu a aby ji ne slovy, leč železem vyřali. Neboť jestliže káráme zloděje šibenici, lupiče mečem, heretiky ohněm, zdalipak bychom neměli ty biskupy, ty kardinály a ten celý roj římské Sodomy, která jedem trávi Boží církev, zhubit veškerými mukami a umýt naše ruce v jejich krvi.“

V jiném ze svých listů Martin Luther psal: „Lépe jest, aby všichni biskupové zamordováni byli, všechny domy řeholní a kláštery z gruntu vykořeněny byly, než aby jedna duše zahynout měla. Neboť jestli slova Božího slyšet nechtějí, jenom prostopášnosti a vzteklosti se oddávají, což spravedlivého může je potkat, zdali ne bunt násilný, jenž je zcela vykoření? A my se budeme smíchem zalykat, když se to dít bude.“

Stát získává

Protestantská reformace přinesla revoluční změny nejenom na půdě teologické či církevní. Podobný rozsah změn vyvolala také na půdě politické zdůrazňováním role státu. V protestantské představě, od Martina Luthera počínaje, stát je vybaven kompetencemi, které v katolické nauce byly vyhrazeny pro duchovní vládu. Viděli jsme to na příkladu Lutheřem pojímaného manželství jako záležitosti zcela světské, náležející státu. A navíc, v každém státě, ve kterém vládnoucí pozici získalo učení Lutherovo nebo jiného protestantského reformátora, světský vládce se stává z moci úřední, jako *summus episcopus*, nadřízeným místního protestantského společenství (tak tomu bylo v Prusku do roku 1918, tak je to dodnes v anglické Velké Británii).

Martin Luther zavedl protestantskou verzi teorie „dvou království“ – Božího a pozemského. Tato teorie byla přinejmenším od časů patristických (4.–5. století) zpracovávána doktorem církve. V nejustručnější podobě hlásala, že nejjistější cestou do Božího království je Kristem založená církev, která hlásáním slova Božího a udělováním svátostí už nyní otvírá věřícím království Boží. Pozemským královstvím je zase státní moc. Ta však není vševládnoucí, protože se musí řídit doporučeními práva morálního. Připomeňme si třeba postavu svatého Stanislava.

V Lutherově verzi je tato vize jiná. V roce 1525 totiž napsal: „Království z tohoto světa je královstvím teroru a bezohlednosti. Je tu pouze trest, represe, soudy a odsouzení. (...) Pozemské království slouží za pomocníka Božské vzteklosti na podlé a je předpokojem pekla nesoucím smrt. Nemožno mít lítost, ale je třeba důkladně, přísně a hrozně vyplnit to dílo i tu povinnost. (...) Ten, kdo právo ruší, musí umřít bez lítosti.“

Tato slova pocházejí z traktátu publikovaného v roce 1525 *Proti vrahům a zbojnickým bandám selským*, ve kterém Martin Luther vyzýval německé vládcy k utopení velkého selského povstání v krvi. V roce 390 sv. Ambrož, milánský biskup, exkomunikoval císaře Theodosia Velikého za masakr městského obyvatelstva provedený v Tesalonikách, kde dříve zavraždili císařského úředníka. Theo-

dosius musel konat veřejné pokání, než se mu opět mohlo dostat svátostí. Vyslechl si rovněž poučení od biskupa svatého života: „Vysoká důstojnost, jaké požíváš, ti nedává poznat velikost hříchu, kterého ses dopustil. Pohlédni na zemi, z níž jsme vyšli a do které se vrátíme. Ať tě záře purpuru nečiní slepým vůči chybám lidského těla jím zahaleného. Jeden je Pán a Král nás všech, Bůh, Tvůrce světa. Zda budeš mít tu smělost spojit dlaně zbrocené krví k modlitbě?“

Tak prakticky vypadala katolická vize „dvou království“. V roce 1525 Martin Luther postupoval zcela opačně. V připomínaném traktátu nejen že neodsuzoval, ale přímo vybízel světské vládce ke krvavému potlačení selského povstání: „Kniže i pán zde musí pamatovat, že plní úřad božský a Božího hněvu je pacholkem, jemuž je svěřen meč proti oněm ničemům, i vůči Bohu, stejně tak velice hřeší, když nekárá a nehájí, a neplní svého úřadu, jako ten, který zabíjí, ač ne jemu byl meč svěřený. Jestliže totiž on v moci jest, ale nekárá, ani skrze zabítí, ani skrze krveprolití, bude on vinen všelikému zabítí, zlu, které páchají oni zločinci, poněvadž samovolně, skrze zanedbání božského příkazu dopouští, aby lumpové ti zlo své činili, a mohl přece před tím chránit a je tím povinen. Proto též nyní třeba bdít. Tu shovívavost či milosrdenství nepřichází v úvahu. Nyní je čas meče a hněvu, a ne čas milosti.“

Řešení židovské otázky

V očích Martina Luthera měla vláda ve státě rovněž hodně co do činění, když šlo o úpravu specifických vztahů mezi společnostmi křesťanů „věrných evangelium“ (čti „protestantů“). Před dobou reformace nechybělo nepřátelské chování křesťanské společnosti vůči židovskému obyvatelstvu. Každopádně protižidovské pogromy byly pranýřovány velkými osobnostmi církve (jako např. sv. Bernardem z Clairvaux) a další papežové varovali ve svých dokumentech před tím, aby lidé naslouchali zvěstem o kradení křesťanských dětí Židy a o užívání jejich krve k výrobě rituálních potravin.

Téměř sto let před reformací psal ve své bule papež Martin V.: „Poněvadž Židé jsou stvořeni k obrazu a podobnosti Boží a jejich potomstvo bude jednou spa-

seno, rozhodujeme tedy, dle příkladu našich předchůdců, aby na ně nebylo útočeno v synagogách, nebyla porušována jejich práva a obyčeje, nebyli násilím nuceni ke křtu, nebyli nuceni slavit křesťanské svátky, nosit nová židovská znamení a aby nebyly činěny překážky jejich obchodním vztahům s křesťany.“

V roce 1534 vydal Martin Luther tiskem traktát *O Židech a jejich lžích*, který obsahoval jeho vlastní plán o sedmi bodech, naprosto odlišný od papežského, na uspořádání vztahů židovsko-křesťanských: „Za prvé, podpálit jejich synagogy nebo školy, a to, co nechce hořet, zasypat zemí, aby žádný člověk nespáčil kamene ani uhlíku navěky. Za druhé, rozbit a zbořit stejně jejich domy. Neboť oni konají v nich to samé co ve svých školách. Za to je třeba je umístit v jakémisi útulku či stodole, jako cikány.“ Další bod předvídal nutnost Židy zbavit „modlitebních knih a Talmudu, neboť v nich se učí modloslužebnictví, zaklínání a rouhání“. „Za čtvrté, rabinům jejich pod trestem smrti zakázat učení. Neboť ten úřad zcela správně ztratili. Za páté, odstranit úplně strážu na ulicích pro Židy, neboť oni jsou na zemi nepotřební.“ Šestý bod plánoval konfiskaci všech nemovitostí držaných Židy a zákaz provádět v nich lichvy. Nakonec Martin Luther vybízel, aby „mladým Židům a Židovkám dali do ruky cep, sekyru, motyku, lopatu, koudel, vřeten a přikázali jim vydělávat na chléb v potu čela. Neboť oprávněně hněv Boží nad nimi je veliký, skrze vlídné milosrdenství stane se stále horším, a skrze přísnost stanou se trochu lepšími. Proto pryč s nimi navždycky.“

Není nic divného na tom, že v hitlerovském Německu byl citovaný Lutherův traktát systematicky znovu vydáván a že nejvýznamnější ideologové Třetí říše (např. A. Rosenberg) nešetřili slovy chvály na adresu reformátora z Wittenbergu za ta slova. Nejenom oni. Když v roce 1938 došlo k celoněmeckému pogromu na Židy v průběhu tzv. křišťálové noci (od skla rozbíjených výkladních skříní obchodů), luteránský zemský biskup (Landesbischof) Martin Sasse z Eisenachu napsal: „Dne 10. listopadu 1938, na Lutherovy narozeniny, planou v Německu synagogy. Díky německému národu vlada Židů na poli hospodářském byla v no-

vém Německu konečně zlomena a tím způsobem byl korunován a Bohem oslaven zápas našeho Führera o vysvobození našeho národa. V té hodině musí zahřmět hlas člověka, který jako německý prorok šestnáctého století začínal kdysi jako přítel Židů, ale řízen vlastním svědomím, zkušenostmi a skutečností, stal se největším antisemitou své doby, tím, kdo varoval svůj národ před Židy.“

Jistě tak nesmysleli všichni protestanti v Německu. Nejedni z nich – jako například pastor D. Bonhoeffer – byl v opozici vůči hitlerovskému režimu a zaplatil za to nejvyšší cenu. Ale na druhé straně, jak po léta ukazují odborníci zabývající se historií německého protestantismu, to právě Lutherem vypracovaná teorie „dvou mečů“ – rozuměj, volné ruce pro světskou vládu třeba i k nejkrutějšímu postupu – se velkou měrou přičinila o značné akceptování národněsocialistického režimu a jeho politiky v protestantských střediscích (mnohem více než v katolických). Znalci, kteří zkoumali „volební geografii“ v Německu v letech 1930–1933 (v čele s J. Falterem), poukazují rovněž na to, že kdyby o výsledku voleb rozhodovali pouze katolíci, nevyhrál by Hitler v Německu nikdy žádné volby. Lavinovitý přírůstek hlasů pro NSDAP od roku 1930 do roku 1933 byl zaznamenán především v oblastech ovládaných protestanty.

Antisemitický (i antikatolický) vydavatel uplacených novin s názvem „Der Stürmer“ Julius Streicher byl jedním z německých zločinců souzených roku 1946 v proslulém norimberském procesu. Když se ho ptali na podněcování k násilí vůči Židům, odpověděl: „Doktor Martin Luther by dnes seděl tady na mém místě na lavici obviněných.“ Hitlerovský hodnotař se bránil, jak mohl (ani tak ho šibenice neminula). Těžko je „zapsat“ Martina Luthera do NSDAP. Ale stejně obtížné je mluvit o historii německého antisemitismu bez připomenutí nechvalné role, jakou v ní odehrál tvůrce reformace.

Z Miłujcie się! 2/2017 přeložila -vv-

Poznámky:

⁽¹⁾ Navazujeme na třetí pokračování ze Světla č. 28/2017. [pozn. red.]

Pondělí 25. 9. 2017

6:05 Klapka s ... (96. díl): Františkem Soukupem
7:05 Česká věda **7:25** Outdoor Films s Milošem Brunnerem a Odile Velomana (62. díl): Madagaskar, moje srdeční záležitost **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Mezi pražci (60. díl): Září 2017 **10:00** Buon giorno s Františkem **11:05** Exit 316 (14. díl): Víra **11:30** Živě s Noe [L] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Vychutnej si víru: Burgry **13:25** Dar z Medžugorje **13:45** V pohorách po horách (26. díl): Sninský kameň – Vihorlatské vrchy **14:00** Živě s Noe [L] **14:30** Iva Bittová & Clarinet Factory & Hamid Drake **15:10** Noční univerzita: Dan Drápal – Proč se partnerským vztahům nedaří [P] **16:05** V souvislostech (196. díl) **16:25** Putování Modrou planetou: Ekvádor, země pod Andami **17:10** Můj chrám: Novinář Mikuláš Kroupa, ředitel Post Bellum, a kostel Nejsvětějšího Salvatora v Praze **17:25** Ars Vaticana **17:35** Život v modlitbě **18:10** Víra do kapsy [P] **18:25** Sedmihlásky (108. díl): Pod Javorínou **18:30** Bible pro nejmenší: Saul se stal Pavlem **18:40** Odkaz předků (2. díl): Pelhřimovy **18:50** Karmelitánky v Chile **19:00** Vatican magazine (925. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu [P] **19:30** Laičtí misionáři v IQUITOS **20:00** Dům nejen ze skla (23. díl) [L] **21:00** Music4mation [P] **21:20** Abraháмова cesta **21:30** Živě s Noe [P] **22:05** ARTBITR – Kulturní magazín (43. díl): Život a světlo Olbrama Zoubka **22:20** Noční univerzita: P. Ladislav Heryán SDB – Je Bůh? A jaký? **23:25** Vatican magazine (925. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **0:00** Kulatý stůl: Kdo jsme? aneb Naše identita **1:30** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 26. 9. 2017

6:05 Klapka s ... (105. díl): Michal Mačička **7:30** Domov pro všechny **8:05** Kaple v poušti **8:25** Muzikanti, hrajte **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** V souvislostech (196. díl) **9:40** Karmelitánky v Chile **9:50** Vatican magazine (925. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **10:20** Noční univerzita: P. Ladislav Heryán SDB – Je Bůh? A jaký? **11:30** Živě s Noe [L] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Post Scriptum: Záznam homilie P. Petra Smolka [P] **12:15** Exit 316 (14. díl): Víra **12:40** Ceferino Jiménez Malla – Cikán v nebi **13:10** Vlci v Lužici **13:45** V pohorách po horách (26. díl): Sninský kameň – Vihorlatské vrchy **14:00** Živě s Noe [L] **14:35** Kulatý stůl: Kdo jsme? aneb Naše identita **16:05** Ars Vaticana **16:20** Pod lampou **18:25** Sedmihlásky (108. díl): Pod Javorínou **18:30** Bible pro nejmenší: Pavlovy cesty **18:35** Cirkus Noeland (35. díl): Roberto, Kekulín a svatý František **19:05** Dávní hrdinové: V pasti! **19:30** Zpravodajské Noeviny (894. díl): 26. 9. 2017 [P] **20:00** Živě s biskupem: biskup Pavel Konzbul [L] **21:05** Odkaz předků (2. díl): Pelhřimovy **21:15** Bratr Prem Bhai – Indie **21:30** Živě s Noe [P] **22:05** Post Scriptum: Záznam homilie P. Petra Smolka **22:15** Missio magazin: Září 2017 **23:20** Zpravodajské Noeviny (894. díl): 26. 9. 2017 **23:40** Salama Don Bosco **0:00** Cvrlikání (54. díl): Pavel Helan **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 27. 9. 2017

6:05 Zpravodajské Noeviny (894. díl): 26. 9. 2017 **6:25** Poodří – mokřady mezinárodní významu České republiky **7:10** Strání – obec pod Javorínou **7:30** Vatican magazine (925. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **8:05** Noční univerzita: Dan Drápal – Proč se partnerským vztahům nedaří **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** Ars Vaticana **9:30** Přímý přenos generální audience papeže [L] **11:00** Už nikdy více Vidomegon **11:20** Nikdy není pozdě **11:30** Živě s Noe [L] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:55** Gustav Ištok – Kříž je moje cesta **13:15** Co je dobré vědět, když... **14:00** Živě

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV

■ Vysílání denně 6.00 - 1.00 hod.
■ Denně: 8.00; 16.00 hod. - programová nabídka TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

s Noe [L] **14:35** Zimbabve – Z temnoty **14:55** ARTBITR – Kulturní magazín (43. díl): Život a světlo Olbrama Zoubka **15:15** Exit 316 (14. díl): Víra **15:35** Zpravodajské Noeviny (894. díl): 26. 9. 2017 **16:00** Léta letí k andělům (53. díl): Jiří Kotalík – historik architektury **16:20** Cvrlikání (54. díl): Pavel Helan **17:25** Jmenuji se David Bibby **18:00** Poslové naděje **18:30** Bible pro nejmenší: Pavel na ostrově [P] **18:35** Sedmihlásky (108. díl): Pod Javorínou **18:45** Víra do kapsy **19:00** Vychutnej si víru: Burgry **19:30** Odkaz předků (3. díl): Ročov **20:00** Adorace [L] **21:05** Léta letí k andělům (60. díl): Petr Coufal – vitrážista **21:30** Živě s Noe [P] **22:05** Noční univerzita: Prof. Pavel Dostálek, CSc. – Alergeny v potravinách [P] **23:15** Music4mation **23:40** Generální audience Svatého otce [P] **0:20** Večer chval (62. díl): Chválová kapela od sv. Filipa a Jakuba ve Zlíně **1:35** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 28. 9. 2017

6:05 Putování Modrou planetou: Ekvádor, země pod Andami **6:45** Muzikanti, hrajte **7:20** Výpravy do divočiny: Zubří, divočí koně a praturí v české krajině **9:00** Živě od salesiánů: Oslavy 90 let příchodu salesiánů, Brno-Žabovřesky [L] **9:20** Odkaz předků (3. díl): Ročov **9:40** Kostel sv. Vincenta de Paul: Bratislava-Ružinov **10:00** Kulatý stůl: 90 let salesiánů u nás **11:15** Charita Vsetín **11:30** Se salesiány na jih Madagaskaru: Boží lid **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Sakartvelo: Země pod Kavkazem **13:00** Dana **13:30** Živě od salesiánů: Oslavy 90 let příchodu salesiánů, Brno-Žabovřesky [L] **14:00** Generální audience Svatého otce **14:35** V pohorách po horách (26. díl): Sninský kameň – Vihorlatské vrchy **14:45** Živě od salesiánů: Oslavy 90 let příchodu salesiánů, Brno-Žabovřesky [L] **15:20** Víra do kapsy: O mužích a otcovství **15:35** Zpravodajské Noeviny (894. díl): 26. 9. 2017 **16:00** Mše svatá z kostela Panny Marie Pomocnice křesťanů, Brno-Žabovřesky [L] **17:50** Vatican magazine (925. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **18:25** Sedmihlásky (108. díl): Pod Javorínou **18:30** Bible pro nejmenší: Gedeon **18:35** Dávní hrdinové: V pasti! **19:00** Večeře u Slováků: 26. neděle v mezidobí [P] **19:30** Ars Vaticana [P] **19:40** Můj chrám: Novinář Mikuláš Kroupa, ředitel Post Bellum, a kostel Nejsvětějšího Salvatora v Praze **20:00** U VÁS aneb Festivalové kukátko (18. díl) [P] **21:05** Guyanská Diana **21:30** Živě s Noe [P] **22:05** Pod lampou [P] **0:10** Sešli se, aby pomohli... (2017): Benefiční koncert Charity Ostrava **2:15** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 29. 9. 2017

6:05 Klapka s ... (88. díl): Arnoštem Lukešem **7:05** Léta letí k andělům (63. díl): Milan Novák – badatel Karla I. Habsburského **7:30** Noční univerzita: Prof. Pavel Dostálek, CSc. – Alergeny v potravinách **8:40** Víra do kapsy **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** Vychutnej si víru: Burgry **9:50** Historie sklášství v Karlovině **10:10** Dům nejen ze skla (23. díl) **11:10** ARTBITR – Kulturní magazín (43. díl): Život a světlo Olbrama Zoubka **11:30** Živě s Noe [L] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:55** Léta letí k andělům (60. díl): Petr Coufal – vitráž

žista **13:20** Iva Bittová & Clarinet Factory & Hamid Drake **14:00** Živě s Noe [L] **14:35** Ars Vaticana **14:45** Putování Modrou planetou: Ekvádor, země pod Andami **15:25** Na hranici pekla: Pronásledování křesťanů v Iráku **16:00** Mezi pražci (60. díl): Září 2017 **16:50** Živě s biskupem: biskup Pavel Konzbul **18:00** Guyanská Diana **18:25** Sedmihlásky (108. díl): Pod Javorínou **18:30** Bible pro nejmenší: Hana **18:40** Goidič – láska nade všecko **20:00** Noemova pošta: Září 2017 [L] **21:30** Živě s Noe [P] **22:05** Večeře u Slováků: 26. neděle v mezidobí **22:30** Missio magazin: Září 2017 **23:35** V pohorách po horách (26. díl): Sninský kameň – Vihorlatské vrchy **23:50** Jak potkávat svět (52. díl): S Annou a Jiřím Pospíchalovými **1:10** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 30. 9. 2017

6:05 Bol som mimo: Richard Čanaky – Vydrate metamorfózy **7:10** Živě s biskupem: biskup Pavel Konzbul **8:10** Music4mation **8:30** Cirkus Noeland (35. díl): Roberto, Kekulín a svatý František **9:00** Dávní hrdinové: V pasti! **9:25** Sedmihlásky (108. díl): Pod Javorínou **9:30** Prešiel som hranicu **10:30** Mše svatá s blahorečením salesiána Tituse Zemana [L] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [P] **12:15** Post Scriptum [P] **12:25** Pod lampou **14:30** Vatican magazine (925. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **15:00** Loď Boží **15:30** Večeře u Slováků: 26. neděle v mezidobí **16:00** U VÁS aneb Festivalové kukátko (18. díl) **17:05** Žijeme mezi vámi **17:25** V pohorách po horách (28. díl): Hostýn a Skalný – Hostýnské vrchy **17:35** Odkaz předků (3. díl): Ročov **18:00** Vychutnej si víru: Po brazílsku [P] **18:30** Bible pro nejmenší: Hana **18:35** Sedmihlásky (108. díl): Pod Javorínou **18:40** Muzikanti, hrajte **19:10** Zapomenutý Čako **19:30** V souvislostech (197. díl) [P] **20:00** Outdoor Films s Klárou Kolouchovou (63. díl): První Češka, která se pokusila zdolat nejtěžší horu světa, K2 [P] **21:35** Silva Gabreta: Jak se rodí šumavský horský les **22:10** Slovanský Velehrad **22:30** Noční univerzita: Dan Drápal – Proč se partnerským vztahům nedaří **23:20** Arménie – Víra hory přenáší **23:55** Iva Bittová & Clarinet Factory & Hamid Drake **0:30** Skryté poklady: Christian **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 1. 10. 2017

6:05 Noční univerzita: Prof. Pavel Dostálek, CSc. – Alergeny v potravinách **7:10** Ars Vaticana **7:20** Dům nejen ze skla (23. díl) **8:25** U VÁS aneb Festivalové kukátko (18. díl) **9:30** Večeře u Slováků: 26. neděle v mezidobí **10:00** Outdoor Films s Klárou Kolouchovou (63. díl): První Češka, která se pokusila zdolat nejtěžší horu světa, K2 **11:35** ARTBITR – Kulturní magazín (43. díl): Život a světlo Olbrama Zoubka **11:55** Anděl Páně z Hlavního náměstí v Boloni: Návštěva papeže Františka v Boloni [L] **12:20** V souvislostech (197. díl) **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne: Zpravodajské Noeviny a Terra Santa news [P] **13:20** Muzikanti, hrajte **13:55** Svatá země – Na druhé straně zdi **14:30** Setkání s kněžími a zasvěcenými v katedrále v Boloni: Návštěva papeže Františka v Boloni [L] **15:30** Setkání s vysokoškolačky v Bazilice sv. Dominika v Boloni: Návštěva papeže Františka v Boloni [L] **16:50** Mše svatá na stadionu v Boloni: Návštěva papeže Františka v Boloni [L] **19:00** Sedmihlásky (110. díl): Letěl sokol **19:05** Noeland (3. díl) **19:25** Dávní hrdinové: Vyrazení [P] **20:00** Exit 316 (15. díl): Temnota [P] **20:20** Music4mation **20:45** V souvislostech (197. díl) **21:05** Přijďte večer k nám ...: ze zámku v Letovicích **22:45** Živě s biskupem: biskup Pavel Konzbul **23:50** Ars Vaticana **0:05** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne: Zpravodajské Noeviny a Terra Santa news **0:45** Mwebare kwija – Klinika v buši **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 25. 9. o 20:30 hod.: V Samárii pri studni

Praktické informácie súvisiace s blahorečením dona Titusa Zemana.

Utorok 26. 9. o 16:45 hod.:
Lietajúci anjel (dokumentárny film)

Projekt Lietajúci anjel poskytuje námorníkom, ktorí si z časových alebo finančných dôvodov nemôžu dovoliť pár dní oddychu na pevnine, prostredky na komunikáciu so svojou rodinou a blízkymi, možnosť doplniť si zásoby základných potrieb a tiež príležitosť zúčastniť sa svätej omše alebo sa vyspovedať. Lietajúci anjel sa medzi námorníkmi teší veľkej obľube.

Streda 27. 9. o 19:00 hod.:
Na ceste k blahorečeniu (modlitba)

Cyklus deviatich zamyslení inšpirovaných životom dona Titusa Zemana.

Štvrtok 28. 9. o 16:00 hod.: Večera u Slováka

Diskusná relácia nad nedeľným evanjeliom.

Piatok 29. 9. o 19:30 hod.:
Blahorečenie Titusa Zemana

Štúdio špeciál (moderuje Jana Zlatohlávková) a modlitbová vigília z katedrály sv. Martina v Bratislave.

Sobota 30. 9. o 9:30 hod.: Blahorečenie Titusa Zemana

Štúdio špeciál (moderuje Jozef Kováčik) a svätá omša spojená s blahorečením, ktoré vykoná legát Svätého otca kardinál Angelo Amatto, prefekt Kongregácie pre kauzy svätých.

Sobota 30. 9. o 15:45 hod.:
Blahorečenie Titusa Zemana / Prekročil som hranicu

Priamy prenos mládežníckeho programu z HANT Arény v Bratislave.

Nedeľa 1. 10. o 10:15 hod.: Svätá omša z Vajnora

Priamy prenos ďakovnej sv. omše za blahorečenie Titusa Zemana, celebruje Mons. Stanislav Zvolenský.

ORATORIUM ANTONÍNA DVOŘÁKA SVATÁ LUDMILA ZAZNÍ V ČESKÉ LÍPĚ

 Srdečne Vás zveme na slavnostný koncert ke Dni české státnosti a k 20. výročiu založení Severočeského filharmonického sboru Česká Lípa – Liberec. Koná sa v **pátek 29. září 2017 od 19 hodín v kostele Narození Panny Marie v České Lípě**, vstupné dobrovoľné. Účinkujú: Severočeský filharmonický sbor Česká Lípa – Liberec, Cantores Gradecenses, orchestr a sbor Divadla F. X. Šaldy Liberec. Sólisté: Lívia Obručník Vénosová, Blanka Černá, Dušan Růžička a Pavel Vančura. Dirigent Josef Zadina.

 Matice svatokopecká pořádá v **bazilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce v sobotu 7. října 2017 v 17 hodin KONCERT SKUPINY SPIRITUÁL KVINTET. Vstupné:** dospelí 150 Kč, deti od 12 let + seniori 50 Kč, deti do 12 let + ZTP zdarma. **Předprodej vstupenek:** prodejna knih Matice cyrilometodějské, Olomouc, Dolní náměstí 24; dále přímo na místě před koncertem.

BREVIÁŘ PRO LAIKY
23. – 30. ZÁŘÍ 2017

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 24. 9.		PO 25. 9.		ÚT 26. 9.		ST 27. 9.		ČT 28. 9.		PÁ 29. 9.		SO 30. 9.			
Antifona	812	912	826	928	841	945	1722	1941	1527	1721	1533	1728	1734	1953		
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	786	884	783	881	783	881		
Ranní chvály:																
Hymnus	812	913	827	928	842	945	1723	1941	1527	1722	1533	1728	1734	1953		
Antifony	813	914	828	929	843	946	858	963	1528	1722	1534	1729	906	1014		
Žalmy	813	914	828	930	843	946	858	963	813	914	813	914	906	1014		
Krátké čtení a zpěv	816	917	831	933	847	950	1724	1942	1528	1723	1534	1729	1735	1954		
Antifona k Zach. kantiku	717	809	831	933	847	950	1524	1718	1529	1723	1535	1729	1735	1954		
Prosby	817	917	831	933	847	951	1724	1943	1529	1723	1535	1730	1724	1943		
Závěrečná modlitba	717	809	832	934	1523	1717	1524	1718	1529	1724	1535	1730	1541	1737		
Modlitba během dne:																
Hymnus	817	918	832	934	848	952	862	967	1264	1402	792	890	910	1019		
Antifony	818	919	833	935	848	952	863	968	1529	1724	1535	1730	910	1019		
Žalmy	818	919	833	935	849	953	863	968	1265	1403	895	1003	911	1019		
Krátké čtení	820	921	835	937	851	955	865	970	1530	1724	1536	1731	913	1022		
Závěrečná modlitba	717	809	835	938	851	955	865	970	1529	1724	1535	1730	913	1022		
Nešpory:																
	SO 23. 9.															
Hymnus	807	907	821	922	837	939	852	956	1525	1719	1531	1725	1537	1732	915	1024
Antifony	808	908	822	923	838	940	853	957	1703	1919	1531	1726	1537	1732	916	1025
Žalmy	808	908	823	924	838	940	853	957	1703	1919	1715	1932	1537	1732	916	1025
Kr. čtení a zpěv	810	911	825	926	840	943	856	960	1526	1720	1531	1726	1540	1735	918	1027
Ant. ke kant. P. M.	716	808	717	809	840	943	856	960	1526	1720	1532	1727	1540	1735	717	810
Prosby	811	911	826	927	841	944	856	960	1526	1721	1532	1727	1540	1735	918	1028
Záv. modlitba	717	809	717	809	841	944	1523	1717	1529	1724	1529	1724	1535	1730	718	810
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1238	1374	1242	1379	1260	1398	1238	1374

Liturgická čtení
Nedeľa 24. 9. – 25. nedeľa v mezidobí

1. čt.: Iz 55,6–9

Ž 145(144),2–3.8–9.17–18

 Odp.: 18a (*Blízko je Hospodin všem, kdo ho vzývají.*)

2. čt.: Flp 1,20c–24.27a

Ev.: Mt 20,1–16

Pondělí 25. 9. – ferie

1. čt.: Ezd 1,1–6

Ž 126(125),1–2ab.2cd–3.4–5.6

 Odp.: 3a (*Velkou věc s námi udělal Hospodin.*)

Ev.: Lk 8,16–18

Úterý 26. 9. – nezávazná
památka sv. Kosmy a Damiána nebo bl. Pavla VI.

1. čt.: Ezd 6,7–8.12b.14–20

Ž 122(121),1–2.3–4a.4b–5

 Odp.: srov. 1 (*Do domu Hospodinova půjdeme s radostí.*)

Ev.: Lk 8,19–21

Středa 27. 9. – památka
sv. Vincence z Paula

1. čt.: Ezd 9,5–9

Tob 13,2.3–4a.4bcd.5.8

 Odp.: 2a (*Požehnaný Bůh věčně živý.*)

Ev.: Lk 9,1–6

Čtvrtek 28. 9. – slavnost
sv. Václava

1. čt.: Mdr 6,9–21

1 Kron 29,11abc.11d–12a.12bcd

 Odp.: 12b (*Ty, Hospodine, vládneš nade všim.*)

2. čt.: 1 Petr 1,3–6; 2,21b–24

Ev.: Mt 16,24–27

Pátek 29. 9. – svátek
sv. Michaela, Gabriela a Rafaela

1. čt.: Dan 7,9–10.13–14

nebo Zj 12,7–12a

Ž 138(137),1–2a.2bc+3.4–5

 Odp.: 1c (*Budu ti hrát, Hospodine, před anděly.*)

Ev.: Jan 1,47–51

Sobota 30. 9. – památka
sv. Jeronýma

1. čt.: Zach 2,5–9.14–15a

Jer 31,10.11–12ab.13

 Odp.: srov. 10d (*Hospodin bude nad námi bdít jako pastýř nad svým stádem.*)

Ev.: Lk 9,43b–45

KATECHETIKA, TEOLOGIE

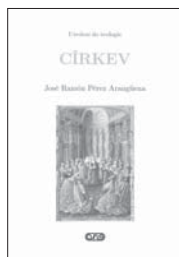
SOUHRN KŘESŤANSKÉ VÍRY • VÍRA CÍRKVE V 41 TĚMATECH

José Manuel Martín (vyd.)

- Ze španělštiny přeložila **Blanka Čeplová**
- Odborná revize překladu **PhDr. Roman Cardal, PhD.**
- Odpovědný redaktor **Michal Šabatka**

Kniha předkládá souhrn víry katolické církve v 41 tématech. Jedná se o krátké texty sepsané teology a kanonisty, z nichž mnozí jsou profesory na Pontifikální univerzitě Svatého kříže v Římě. Hlavním zdrojem je *Katechismus katolické církve* a jeho *Kompendium* spolu s vhodnými odkazy na Písmo svaté, církevní otce a učitelský úřad církve. Významným opěrným bodem je též učení sv. Josemarií Escrivá de Balaguer, učitele laické spirituality a inspirátora teologického chápání všedního života. Kniha je vhodnou pomůckou pro ty, kdo chtějí více proniknout do evangelijního poselství, předávat víru dětem, jsou katechety nebo se připravují na křest. Vyšlo s církevním schválením.

Axis – spolek pro dobrou literaturu
Brož., A5, 368 stran, 340 Kč

CÍRKEV • UVEDENÍ DO TEOLOGIE

José Ramón Pérez Arangüena

- Ze španělštiny přeložil **Petr Koutný**
- Odpovědný redaktor **Michal Šabatka**

Co je to církev? Jaký je její původ a důvod existence? Má dnes církev stále smysl? Na všechny uvedené otázky odpovídá tato kniha. Čtenáři nabízí možnost seznámit

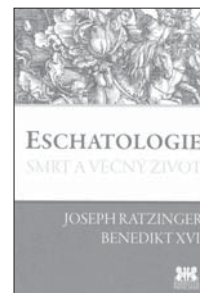
se se základními aspekty katolické církve, ozřejmuje atributy církve a přináší důvody, proč je církev pro víru křesťana důležitá. Zabývá se také rolí kněží a biskupů v církvi, jejím hierarchickým uspořádáním a postavením laiků v církvi. Text je napsán srozumitelně a je tak užitečnou pomůckou pro všechny, kteří si chtějí rozšířit své znalosti o katolické církvi. Vyšlo s církevním schválením.

Axis – spolek pro dobrou literaturu
Brož., A5, 120 stran, 140 Kč

ESCHATOLOGIE • SMRT A VĚČNÝ ŽIVOT

Joseph Ratzinger – Benedikt XVI.

- Z němčiny přeložili **Helena Kozlová a Pavel Vaňa**
- Předmluvu k novému vydání přeložila **Daniela Blahutková**
- Odpovědná redaktorka **Světlana Hejsková**
- Odborná spolupráce **Jiří Hanuš, Ladislav Heryán**

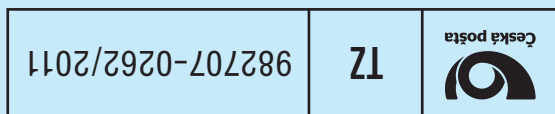

Pod pojmem eschatologie (řecké slovo *éschatos* znamená „poslední“) rozumíme učení o „posledních věcech“ či výpovědi víry o konečném údělu jednotlivého člověka a také o Bohem způsobené obnově lidstva a celého vesmíru. Joseph Ratzinger, emeritní papež Benedikt XVI., pojednává v této knize o duši, smrti, očistci, vzkříšení, věčném životě a obnově kosmu na základě hluboké analýzy Starého i Nového zákona a především bohaté křesťanské tradice. Čtenář může právem očekávat nejen přesvědčivou interpretaci starších církevních formulací, ale i britkou polemiku s eschatologickými koncepcemi 20. století.

Barrister & Principal • Třetí, přehlédnuté vydání
Brož., 139x207 mm, 200 stran, 269 Kč

Naše prodejna v Olomouci na Dolním náměstí 24 je otevřena také v sobotu v době od 8 do 12 hodin.

Objednávky knih – tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803 • Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz • Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské, spolku, Vydává Matice cyrilometodějská, spolek, Dolní nám. 24, Olomouc – IČO 00533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Redakce: Šéfredaktor Mgr. Daniel Dehner, redaktor Mag. Theol. Tomáš Kiml, Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bídy v oblasti víry a mravů. Neznámena to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc I; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; http://svetlo.maticecm.cz); objednávkový deník: e-mail: periodika@maticecm.cz; tel.: 585 220 626; objednávkový křeh: e-mail: objednavky@maticecm.cz; tel.: 587 405 431, www.maticecm.cz; inzerce: knihy@maticecm.cz). Registrace: značka MK ČR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: CD Photo s.r.o., Chrenovská 21/14, 949 01 Nitra, telefon 00421 903 263 525; podávání novinových zásilek povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPC zo dne 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzgorje aj.), se používáme konečnému úsudku církve. Nevyžádáme neověřené příspěvky nevracíme.